

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár,
1946 augusztus 28

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, RÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Szerda
III. évfolyam, 195. szám

A marosvásárhelyi találkozó elé

Magyar ifjúságunk országsszerte nagy ünnepre készül. Néhány nap múlva földműves-, munkás- és értelmiségi ifjúságunk képviselői Marosvásárhelyen találkoznak egymással, hogy megvitassák közös problémáikat, mindnyájuk sorskérdéseit.

Marosvásárhelyre, a székely fővárosra tekint minden magyar ifju. Érdeklődésük középpontjában pedig a Székelyföld áll.

Sohasem volt idősebb a magyar ifjúság széles tömegeinek a fejrázása, mint ma, ébereknek, határozottabbnak kell lenni, mint valaha.

Első szabad országos kongresszusunk az űrlapokra-ébredést, a cselekvő-munkába való állítást akarja szolgálni. A székely ifjúságot akarjuk ezalkalommal a romániai magyarság kérdéseinek előterébe állítani. A Székelyföld ifjúsága, bekapcsolódva a Magyar Népi Szövetség ifjúságának munkájába, gerincet kell hogy képezze a jövőben annak a tábornak, mely nemzetiségi szervezeteink keretében bejű a leghatározottabb harcot folytatja az itt élő népek egymáshozajárása és teljes jogegyenlőségünk kivívása érdekében.

Kétévi munkánk tapasztalatai magyar ifjúságunk egységének megteremtésére int. Megszólva lehetőséget nyújtunk építőmunkánk ellenségének támadására, akik hamis jelszavakkal, rágalomokkal próbálnak bennünket egymás ellen kijátszani. Itt élő népünk ifjúsága csak abban az esetben végezhet eredményes munkát, oldhatja meg saját maga maradéktalanul kérdéseit, ha erős demokratikus egységet alkot. A keret, amelyben egységünket megalkothatjuk, csak a Magyar Népi Szövetség Ifjúsága lehet.

A magyar munkásifjúság, földművesifjúság, diákság, az egyes vallások szervezetei ifjúsága a maga helyzetének és sajátos célkitűzéseinek megfelelő, de a többi szervezettől el nem szigetelt munkát végezhet ugyan, de külön-külön egyik sem oldhatja meg az egyetemes magyar ifjúság kérdéseit.

Nemzeti művelődésünk mindnyájunk közös kincse. Ki kell lépünk a szakmai vagy felekezeti elzárkózásból. A falu és város egymáshozajárását, munkás-, földműves- és értelmiségi ifjak közösségét akarjuk. Tudni akarunk egymásról, egymás kérdéseiről és építő munkában akarunk találkozni. Szükségünk van közös ifjúsági folyóira, amely kérdéseinket mintegy kereszteszablonban mutatja be, amelyben minden szabadon és őszintén elmondhatja véleményét, terveit, építési akaratát. Olyan magatartásra van szükség, amely az egészre mindannyiunk, egész ifjúságunk és népünk közös ügyére tekint. Lehetnek egyes egyéni és csoportérdekeink, amelyeket azonban helyesen csak a közérdek szemelgett tartásával tudjuk szolgálni.

Nem kell-e egységesen fellépni az iskolajáratlanok tanulóinak számaránya szerinti elcsúszása érdekében?

Nem kell-e egységesen fellépni az anyanyelven folyó tanoncoktatás általánosítása érdekében?

A magyar ifjúság közös erejére és határozott állásfoglalására van szükség, hogy a földművesifjúság tovább tanulhassanak, szakismereteket tovább fejlesszék.

Es mi biztossítja egyetemi hallgatóink ösztöndíjainak folyósítását, ha nem a román demokratikus diákokkal való közös harcunk?

A rész munkák összehangozatalára, a részeredmények összefoglalására van szükség, amit csak egy közös szervezetben, minden népért dolgozni vágyó magyar ifju szervezetében lehet megvalósítani.

Egymás segítségére, támogatására, építő bírálatára van szükségünk ahhoz, hogy mindnyájan eredményesebb munkát végezhessünk.

Ez a felszólítás vezetett arra, hogy megalkítsuk az ország összes demokratikus ifjúsági szervezetének a szövetségét. Ez vezetett a világ szabadságszerető népeinek ifjúságát arra, hogy megalkossák a Demokratikus Ifjúság Világszövetségét.

Az előttünk álló példákban végre nekünk is tanulnunk kell. Ha a világ, az ország demokratikus ifjúsága előtt a nemzetiség nem volt akadály a szövetség létrehozásá-

A román és a magyar békeszerződés területi és politikai bizottságai külön-külön, de egy időben üléseznek

BUKAREST. — (Agerpress.) A párisi rádió híradása szerint, miután a román és magyar békeszerződés tervezeteinek közös területi és határkérdéseket érintő pontjai is vannak, a békeértékelés főtárgyára

Litvinovot felmentették népbiztos-helyettesi állásától

MOSZKVA. — (Tass) A szovjet minisztertanács kinevezte Fedor Gussevet és Jakov Maljokot külügyi népbiztos-helyettesekké. Egyidejűleg Maxim Litvinovot felmentette külügyi népbiztos-helyettesi állásától.

A párisi szovjet követség fogadást rendezett a román küldöttség tiszteletére

PARIS. — (Agerpress.) A párisi szovjet követség díszvendéget adott a román küldöttség tiszteletére. Szovjet részről

egy intézkedett, hogy a két ország területi és politikai bizottságainak ülései egy időben folyjanak, de természetesen külön-külön. A bizottságok máris megkezdték munkájukat.

jelen voltak: Molotov, Visinszki, Manuil-szki, Bogumolov, Gussev és Kaftaradze. Román részről Tatarescu, Gheorghiu-Dej, Radaceanu és Ralea miniszterek valamint Franasovici és Stoilov követek.

Molotov pohárköszöntőt mondott a demokráta Románia gazdasági, politikai és kulturális függetlenségére és felvirágzására. Visinszki pohárköszöntőjében Gheorghiu-Dej miniszternek, a román demokráta erők összeforrasztásában tozott érdemeit méltatta. Manuil-szki Radaceanu miniszterre emelte poharát, aki vezető

szerepet játszott a Munkásegységfront megszilárdításában.

Bíráló hangok Amerika Jugoszlávia-ellenes politikájáról

NEWYORK. — (Tass) A béke megnyerésére alakult Nemzeti Bizottság elnöke Demarina ezredes, Carlston és Paul Robeson néger énekes a sajtó képviselői előtt elítélték az Egyesült Államoknak Jugoszláviával szembeni magatartását. A nyilatkozatok szerint a Jugoszláviával való bánásmód hasonló a görögországi, palesztinai és transzjordániai. Az erőszakoskodás az állandó fenyegetés azok az eszközök, amelyekkel nemcsak a második világháború legyőzöttei, hanem a győztes államok is alárendelteknek az angol-amerikai békének.

Oeriu miniszter szerdán reggel Kolozsvárra érkezik az újjáépítési tervek megbeszélésére

KOLOZSVAR. — A Groza-kormány nagyszabású újjáépítési terveket dolgozot ki Románia egész népe életszínvonalának felemelése érdekében. A terveket szakkbizottság kíséretében dr. Oeriu Simion miniszter személyesen ismerteti az

ország minden nagyobb városában.

Oeriu miniszter Kolozsvárra is ellátogat, ahol a két egyetem tanári karával, majd a város értelmiségi körével beszél meg az erdélyi viszonylatban szükségesnek látszó legsürgősebb teendőket. Oeriu

miniszter szerdán reggel fél 9 órakor érkezik a kolozsvári repülőtérre, ahol a hatóságok képviselőin kívül a művészeti és a tudományos intézmények képviselői fogadják.

Magyarország gazdasági helyzetete a békefárgyalás előtt

BUDAPEST. — A békeértékelésen a magyarországi kérdés tárgyalásánál elhangzott beszédek teljes szövegéből világosan domborodik ki az egyes hatalmak állásfoglalása abban a kérdésben, amelyben Magyarország a fennálló körülmények között a legtöbb támogatást várhatja: gazdasági helyzetét tekintve.

A magyar külügyminiszter beszédéhez szovjet részről ketten szöjtak hozzá. Először Kizeljev, a Bje-orussz Szocialista Szovjet Köztársaság kiküldötte. Rámutatott arra, hogy a magyar kormány már több komoly lépést tett az ország újjáépítése, a lakosság anyagi helyzetének megjavítása és jogainak biztosítása terén. Erre való tekintettel azt a reményét fejezte ki, hogy a Magyarországgal kötendő békeszerződés segítségével a fiatal magyar köztársaságnak a felébredésben, a szomszéd államokkal való baráti kapcsolatok megszilárdításában és megnyitja előtte az utat az Egyesült Nemzetekkel való együttműködés felé.

Nem fedik a valóságot azok a párisi tudósítások, amelyek arról számolnak be, hogy Byrnes nem is érintette a Magyarországra vonatkozó kérdéseket. Byrnes ugyanis szó szerint ezt is mondotta: „Az Egyesült Államok követelik, hogy a volt ellenséges államok térítsék meg az Egyesült Államoknak és az Egyesült Nemzetek többi tagjának azt a tulajdonát, amelyet az Egyesült Államok vagy az Egyesült Nemzetek más tagja a volt ellenséges államokban elvesztettek. Magyarországgal kapcsolatban ez azt jelenti, hogy az Egyesült Államok ragasz-

kodnak ahhoz a követelésükhöz — amelyről a sajtó már több ízben számolt —, hogy Magyarország mondjon le 5 milliárd békepengőt kitevő követeléséről és fizessen ezen kívül az Egyesült Nemzeteknek és a szövetségeseknek 2 milliárd békepengőt.

Anglia nevében Alexander, aki a távoljévi Bvint helyettesítette, leszögezte, hogy ami Byrnes kijelentéseit illeti, teljes egészében megfelelnek a brit küldöttség nézetének.

Ez ellen az állásfoglalás ellen szólt fel Visinszki a Szovjetunió nevében. Kijelentette: „Hejlytelen volna olyan politikát folytatni a volt ellenséges államokkal szemben, amely nem számol azokkal a reális forrásokkal, melyeknek számlájára a követeléseket ki lehet éjégiteni... Gazdasági követeléseket azoknak a követeléseknek a számításba vételével kell előterjeszteni, mely kötelezettségek ez államokon már nyugszanak és számolni kell ez országok reális gazdasági helyzetével.”

Byrnes elleni felszólításában, Magyarországot támogatva, Visinszki ezeket is mondotta: „Lehet-e újabb és újabb gazdasági követeléseket támasztani Magyarországgal szemben, figyelembe nem véve azt, hogyan tud Magyarország a Fegyverszüneti Egyezményben vállalt kötelezettségeinek eleget tenni? Az a véleményünk, hogy erre a kérdésre csak nem-mel lehet válaszolni.” Míg a Szovjetunió szenvedett kárának csak részben megtérítését kívánja — mondotta Visinszki —, addig az Egyesült Államok és Anglia káruk teljes megtérítését követelik. A szovjet kormány arra

törekszik — mondotta Visinszki —, hogy meg ne fojtsák Magyarországot, hogy gazdasági újjáépítését gyökerében ne támadják. A szovjet kormány arra törekszik — folytatta Visinszki —, hogy Magyarországnak könnyebb legyen talpraállni, hogy Magyarország is részt vehessen Európa újjáépítésében. „Ha a konferencián részvevő köllégünk — modotta Visinszki — ugyanazt a politikát követnék, akkor kétségtelenül megegyeznénk a Magyarországra vonatkozó kérdésekben és a Magyarországgal kötendő békeszerződés újabb hozzájárulás lenne a háború súlyos következményeinek a felszámolásához.”

Visinszki újra felvetette a kérdést, hogy az amerikaiak adják vissza Magyarországnak a németek és a nyilasok által elhurcolt javakat. Jugoszlávia a második ország, amely, figyelembe véve Magyarországot súlyos gazdasági helyzetét, a Szovjetunióhoz hasonlóan elfogadja a magyar jóvátételnek nyolcéves szállítási becsúszását és hozzájárul ahhoz, hogy az első két évben Magyarország lényegesen csökkentett mértékben teljesítse kötelezettségeit. A jugoszláv kormány jegyzéke ezzel kapcsolatban hangsúlyozta is, hogy „a határozatok meghozatala alkalmával a jugoszláv kormány segíteni óhajtott és óhajítja a magyar népet gazdasági megújulásában, a magyar nép demokratikus erőinek megerősítésében és konszolidációjában, amelyek iránt a jugoszláv népek teljes megértéssel vannak s melyeken a magyar néppel együttműködni óhajtanak.”

nál, vajjon a Romániában élő közel kétmillió magyarság ifjúsága számára e hátrahatártn akadályt jelenthetnek-e ennel később jelentőségű kérdések?

Lehetnek-e hajadó gondolkodása ember számára árnylatkülönbségek komoly akadály a építő munkának, amikor céljaik közösek? Ifjúságunk jövőjét akarjuk biztosítani. Tojics nemzeti egyenjogúságot, kétét akarunk a demokráta román ifjúsággal köztársaság alapján. Hivatásunk az, hogy az országban élő magyar és román nép egymáshozajárásán keresztül segítsük elő a két ország összefogását is, amely minden kérdéstünk tökéletes megoldását eredményezi. Fennálló nehézségeink, hiányosságaink elcsúszaszthatnak-e bennünket? Ellenkezőleg. Kétéves megfeszített munkánk számos eredményt bizonyított, hogy az igazságunkat folytatott harc nem hiábaváló. Azonban fo-

kozni, erősebbi kell, hogy még eredményesebbé, mindnyájunkat kielégítővé váljék.

A Székelyföld hatalmas erdségét felett fehérlő füsttelékek szólnak az ég felé. Messziről jelezik, hogy az amugyis szegény föld egyetlen kincse pusztul. Ifjaink azonban részben vannak. Asóval, fejszével, munkával, vortéllal védik a jövődjük biztosítékát, jelentős értékeket.

S amíg ellenséget harc folyik a hegyoldalakon a tűzzel, addig lent a falvakban alacsony láng harapódzik. Mind gyárakban vetik be a mentőmunkásokat végzők közö: Minek fánodoztak? Ugyem a miénk, ott éjzen el. Haad oltsa, adánk tetelzik.

Gyufafogatók járnak a Székelyföldön. A természet csapása következtében elkeseredett emberek munkába lendülő kezét türeltségre akarják kárhözatalni. Azt akarják, hogy még nagyobb legyen a nyomor. Meg-

felelő legközebb akarnak teremteni, hogy mindnyájunk jövőjét emésztesse tüzet gyujtsanak a lelkekben.

Ifjainknak itt is résen kell lenniük! Az egységünkre, jövőnkre tiszteltöknek megfelelő választ kell adnunk.

Kongresszusunk jelentős cölenségeink számára népünk és ifjúságunk megbélyegzését, megfélemlítését jelenthet.

Népünk jövőjéért munkát és áldozatot vállaló ifjaink számára legyen a kongresszus utazó, új feladatok, új tettek vállalására való serkentés.

Szövetségeseink számára pedig biztossított arra, hogy a romániai magyar ifjúság a demokráta szilárd alapján épül a vele szorultságában előkelő együtt a biztosabb jövőt.

LORINCZ LASZLO

Elmondja három középiskolás ...

Építőmunka egy iskolai kiránduláson

Május elején futótűzként terjedt el a hír az egész iskolában: Holnap kirándulás lesz, felületés az egyház érdekében. Mindenki örült neki, nemcsak azért, mert elmarad a tanítás, de azért is, mert hiszen jó lesz a sok szellemi munka közepezté egy kis fizikai felfrissülés is. Munka, mellyel a jövőnek tartozunk, hogy egy-két évtized múlva újból erős borítsa a letarolt domboldalt s iskoláink jutése a jövőben is biztosítva legyen.

Korán reggel gyülekeztünk az iskolában ácsokkal, lapátokkal, székelyekkel „felfegyverkezve”. Egész nap künn leszünk a bennlakóknak tábori konyhája lesz. A tanárok legnagyobb része eljött az egyházi vezetőkkel együtt. Gyülekezés után sorbaálltunk, vállunkra vettük a szerszámokat és vidám nótaszóval elindultunk. Jó menetben hamar megtettük az utat.

Rövid pihenő után nekifogtunk a munkának. A főjegyző ur megleghangú beszédében köszönte meg a román erdőőr szolgálatát, aki harminc éven át odaadással őrizte a magyar egyház erdejét. Ezek után csoportokba osztottak bennünket, fiukat, lányokat vegyesen és megindult a munka. Még versenyezünk is, hogy ki ültet be hamarabb egy sort. Mindenki kötelességének érezte, hogy lelkiismeretesen végezze munkáját. A tanárok ott jártak közlünk, biztattak, tanácsokat adtak. Meleg nap volt, fűdőnadrágban dolgoztunk, de lelkesített az a tudat, hogy jól végzett munkánknak meg lesz a jó eredménye. Kora délutánra már az egész domboldalt beültettük a sok ezer fatemével. A munka után mindenki kétszeres étvágygal esett neki az ételnek, amiben szerencsére nem volt hiány.

Ebéd után mindenki kedvére szórakozhatott. Egy sik lapályon már fel is állott a két futballcsapat és folyt a mérkőzés. A természetbarátok a vidéket barangolták be, növények és bogarak után kutattak.

Este felé egybegyűltünk, mindenki összeszedte a holmiját és indultunk vissza. Most már nem tartottuk be olyan szigorúan a sort. Beszélgető csoportok alakultak, itt-ott egy-egy tanár körül is. A város előtt rendezen sorbaálltunk és énekelve vomítottunk be. Vállunkon volt az ásó és kapa, a munka jelvénye. Mindenki láthatta, hogy ezek a napbarnított arcu fiúk a munka örömeitől jókedvűek.

BORSAI GABOR.

Aki puskázik, mert rossz a tananyag

Nagy zaj volt az osztályban dolgozatírás előtt. Már becsengettek, minden percben a tanár betoppánását vártuk. A fiuk egytől-egyig izgatottak voltak s egy páran a „puskájukat” készítették el. Az egyik bizonyos lenéző felsőbbrendűséggel szölt oda egy izzadó társához: — „Te csak most készíjed el? En már otthon megcsináltam! Nézz ide, de remek!” — s ezzel elővett a zsebéből egy két-három milliméter széles összehajtott papírost, amelyet harmonikaszerűen szét lehetett nyitni és össze lehetett csukni. A papíron pedig apró betűkkel rajta volt a dolgozat előrelátható tárgya. Valóságos remekmű volt. Hirtelen azonban eszembe jutott, hogy azt a sok időt és fáradságot, amit ennek a puskának az elkészítésére pazarolt az a különös értelmes társam, nem használhatta-e volna fel a lecké megatulására? Bizonyára többet ért volna vele, mert a tudásnak nemcsak egy dolgozatírásnál vehette volna hasznát, hanem egész életében. Az életben pedig egy ilyen „puskaharmonikával” nem fogja sokra vinni.

A tanár bejött, felírta a táblára a tételt — amire számítottunk —, szétosztották a füzeteket és megkezdődött a munka. A padokban néhányan közelebb húzódtak egymáshoz, suttogtak, nézték a másik füzetét. A tanár hangja felcsattant.

— Maguk ott ketten mit csinálnak? Uljenek a pad széleire!

Az az iskolatársam, akivel vitatkoznunk akartam, zsebkönyvben „dolgozott”. Művész módjára mellőztette a művészharmonikát két ujja közé véve. Látszott, hogy már gyakorolta van benne.

De hogy történt, hogy nem, a tanár észrevette, hogy igen gyakran végez különös mozdulatokat a kezével a pad alatt és egy óvatlan pillanatban ráronjtott: — „Azonnal adja ide azt, ami a kezében van”. „Nincs semmi a kezében” — védkezett elnépádván majd kijáratva diáktársam s kétségbeesetten próbálta eltitkolni a harmonikáját. De már későn. A tanár kitelte kezéből a papírost s diadalmasan

lobogtatta meg a lélegzetét visszafojtott osztály előtt: „Meg van! Itt a puská! Azonnal menjen ki az osztályból!”

A rajtacipett elkéserevve, lehajtott fejjel, de dühösen és daccal telve ment ki az osztályból.

A szünetben izgatottan tárgyalták az esetet, szidták a tanárt és sajnálták az „áldozatot”. Lassanként azonban mindenkinek napirendre tért a dolog felett.

Másnap az egyik szünetben félrehúztam az osztálytársamat és megkérdeztem tőle: Erdemes volt puskázni? „Hát persze, hogy nem — felelte kényezeredett mosollyal —, hiszen megfogtak”. „Nem úgy értem — mondtam —. Egyáltalán, ha nem is fogtak meg, helyesnek tartod te az ilyesmit?” Elgondolkodva a következőket felelte: „Nézd, tudom, hogy te mire gondolsz és tudom, hogy most rossz véleményemmel vagy rólam, de próbáld engem megérteni. Bevallom neked őszintén, én egy egész serog dolgot nem akarok megtanulni. Nem akarom az időmet és energiámat eltölteni olyan dolgok megtanulásával, amelyeket az én véleményem szerint az életben soha nem fogok tudni felhasználni. És aztán nézd, a mai világ olyan irányba fejlődik, hogy a tulajdonképpen értelmiségi munkát mindkevésbé becsülik meg. Hát akkor én miért törjem a fejem ilyen sok értelmetlen ostobasággal? ...”

Csengettek s miközben egymás mellett mentünk be az osztályba, elgondolkoztam a dolgon. Kétségtelen, hogy elfogultan ítélte meg a helyzetet, főleg, amikor arról beszélt, hogy az értelmiségi és szellemi munkát nem fogják kellően értékelni. S akkor is tévedett, amikor a mai középiskola hibáit pusztán akaratlanul kiküszöbölni. Azonban kétségtelenül igaz volt abban, hogy a mai középiskolai tananyagnak rendszernek és módszernek is ógató hiányosságai és kivánnivalói vannak, amelyek feltétlenül és minél gyorsabban orvosolni, pótolni és kijelégíteni kell.

Ennek a beszélgetésnek immár majdnem másfél éve. Azóta kétségtelenül tör-

tént haladás és javulás ezen a téren, de még mindig igen sok rendeznivaló van hátra. Ezeknek a dolgoknak a rendezése mostani rendszerünk egyik legsürgősebb feladata kell legyen, mert az ifjúságunk jövője függ tőle ...

BORSAI JANOS ENDRE.

Hogyan készült az első fallajság?

Már az év elején, ahogy megkezdődött a tanítás, felvetődött a kérdés: fallajságot kell csinálni. Amint azonban sorra jártuk az osztályokat megbeszélni a dolgot, többnyire ez a válaszzt kaptuk:

— Várjunk még vele, majd ha jobban belemegledünk az iskolai életbe, akkor csináljunk fallajságot.

Az idő teljt és a karácsonyi vakáció „vésszesen” közeledett.

— Majd a karácsonyi vakációban megcsinálhatjuk — mondta a fiuk legnagyobb része, amikor ismét szóba hozták a fallajságot. — A vakáció alatt szépen el lehet készíteni a keretet és cikkeket is lehet írni, tehát főlétesleges most nyuzunk magunkat vele!.

— Már pedig még a vakáció előtt kész kell legyen az első szám — jelentette ki Bandi, az osztály első tanulója. Ezután összehívték a „szerkesztőbizottság”. Ez sajnos, csak három tagból állott: Bandiból, Attilából és Gyuriból.

Az első és a legfontosabb dolgnak, hogy az osztályt fellekésítjük és megnyerjük a fallajságnak — adta ki az utasítást Bandi. Ezzel a „triumvirátus” szétszéledt és megkezdődött az „aknamunka”. Ha nyíltan kijelentik, hogy fallajság kell: a válasz biztosan ez lett volna: — „Csináljátok meg!”

Nekik tehát úgy kellett meggyőzni a fiukat, hogy ők maguk is akarják a fallajságot. Először át kellett vinnünk a köztudatba, hogy mi is az a fallajság. Egymás után értették meg a fiukkal, hogy a fallajság az iskolai élet tükré, ezen keresztül mutathatjuk meg saját belső életünket a külvilágnak, itt tárgyalhatjuk meg a felmerült problémáinkat, azonkívül a diákok

szépirodalmi próbálkozásai is helyet kaphatnak a fallajságban stb.

Lassan-lassan felkeltették az érdeklődést a fallajság iránt. De kellett valami érdekesebb esemény, ami lendületbe hozza a filmet és tartalmat adjon a munkának. Az alkalom nem sokáig váratott magára. Nem történt más, mint hogy az egyik tanár egy kicsit túl följényesen és túl szigorúan bánt velünk. Mikor már három órán egymás után volt nézeteltérésünk veje, feljött Bandi: „Fiuk, most megcsináljuk a fallajságot! Megírjuk, hogy nem eljárás, ahogy velünk bántanak, a fallajság többi részében pedig megmutatjuk, hogy mi nemcsak méltatlankodni tudunk, hanem képesek vagyunk egy szép, tartalmas és értékes fallajságot összehozni!”

Ezután megindult a munka. Az osztály két legjobb rajzolója már másnap kész modellt adott be, hogy hogyan képzelik el a keretet. — „Egy hét alatt kész kell legyen az egész” — hangzott el a jelesző. Ezután közösen kidöztöttük a cikkterveket: — „Te Bandi megírod, hogy mi is a célja a fallajságnak. Pénta, te ugyis filozófus természetű vagy, írsz a tanár és a diák közötti viszonyról. Mihály meg fogja írni a szerény ellenvéleményünket a tanár ir velünk való bánásmódjáról... Béla, te ide adod egyik versedet, Feri pedig, mint jó sportember, írni fog egy cikket az osztályunk legutóbbi labdarugómérkőzéséről... Te, Andris riport fogsz közölni az önképzőkör céltörtéki gyűléséről...” — és így tovább. Mindenki, aki csak egy kicsit megfejtett, kapott valami hozzájáruló feladatot.

Egész héten folyt a munka. A két rajzó körül egész „sugóbrigádok” csoportosultak, hogy teljes esetében ne hogy baj történjen. Végül befutottak a cikkek. Megint szerkesztőbizottság alakult, amely átnevezte mindegyik cikket, kijavította a stilushibákat és a cikk írójával megbeszélte, kihuzta a főlétesleges részeket. Végül, amikor már minden megvolt, hosszas tanácskozás után úgy határoztunk, hogy a legmegfelelőbb helyre, a díszterem mellé helyeztük el.

Másnap reggel kiakasztottuk a teljesen kész fallajságot. Ez az iskolai nap a mi diákoságunk napja volt. Csak messziről néztük, amint tanáraink, diáktársaink egyaránt nagy érdeklődéssel olvasták. Büszkeség töltött el bennünket. Ez a mi művünk!

HUSZAR TAMAS GYÖRGY

Székellyöldi turista-jegyzetek

Marosvásárhely, a jövőndő székelly központ

Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület kolozsvári központjának rendezésében tizenhét napos indultunk el tiznapos székellyöldi társas kirándulásra. Magam tizenöt évem át voltam a Székellyöldön és benne éjtem annak minden megmozdulásában. Eppen ezért most is feszült érdeklődéssel indultam el erre az utra, hogy lássam, mennyire változott meg az évek alatt ott a világ, mennyi igaz abból a sok hirből, amely a székellyiség nyomoráról, a szárazságról és zavaros társadalmi helyzetéről Kolozsvárt elterjedt.

Váthathatjan az, hogy a Székellyöld és a rajta élő székelly nép politikai, gazdasági és társadalmi helyzete, élete az utóbbi évtizedekben közvetve vagy közvetlenül az egész erdélyi magyarságra mindig éjten hatással volt s úgy érzem, hogy pillanatnyi legyengülés ellenére a jövőben még fokozottabb hatással lesz rá. Igaz, hogy a közel kétmillió romániai magyarság számának csak negyedrészt alkotja, igaz, hogy kulturális és gazdasági téren vannak az erdélyi magyarságnak erősebb pontjai is, mégis ez az egy tömbben élő több mint félmillió nép-tömeg a maga sajátos és hagyományos gazdasági és művelődési szerveivel, történelmi múltjának hivatástudatával sokszorosan súlyosabb erőt jelentett a múltban és jelent ma is, mint a szórványfoltokban és más-más történelmi és gazdasági adottságok mellett élő többi erdélyi magyarság.

A székellyiségnek ezt az erejét papíron mindig elismerték a múltban a magyar hivatalos szervek, de a valóságban, a gyakorlatban ritkán mutatkozott annak a hatása. Eppen ezért ma ismételtelen és sürgősebben hangsúlyozni kell azt, hogy fokozott mértékben fordítsunk gondot a Székellyöldre s népünk sorsáért aggódó, de sokszor valami keveset cselekedő magyar testvéreink igyekezzenek a székellyiség múltját, jelenlegi helyzetét, jelkijelői elfoglaltság nélküli testvéri szeretettel tanulmányozni és megteremtjen a szorosabb kapcsolatot közte és Erdély többi magyar lakta területével, főként Kolozsvár között. Ha ezt elmulasztjuk, a fiukaj távolóságot hamarosan követheti a lelki szakadás s így a magyar etnik szétforgácsolása és erős meggyengülése.

Kora reggel, friss erőben, vidáman indultunk el a kolozsvári állomásra. Tréfás gúnynyal kacagunk egymás hátizsákjait. Az egyiket, mert pattanásig megtöltötti, hajalmas mértékű és súlyú zúak volt, a másikat, mert bizony nem rejtett magában tíz napra

szóó éjelmet s előző jóslatait, hogy tulajdonosa éhen fog halni a hegyekben, ha igazak azok a hírek, hogy a Székellyöldön kenyeret csak jegy ellenében lehet kapni, a havasi juhnyájak erősen megfogyatkozván, tejtermékekhez nem lehet hozzájutni, egyéb pedig megfizethetetlenül drága.

Első állomáshelyünk Marosvásárhely volt. Délelben 1 órakor érkezünk oda és a legnagyobb augusztusi hőségben nehéz zsákjainkkal a hátunkon bandukoltunk a város bekeje felé, néhány marosvásárhelyi turista kájuozolása mellett, akik bennünket egyenesen a Kazinczy-utca 13 alatti egyesületi helyiségükbe vezettek. A tágas előszobában élvezzel dobtuk le hátizsákjainkat, megmosdotunk és a szomszéd szobában terített asztal mellé ültünk le. Itt az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület Marosvári Osztályának hölgytagjai által elkészített kápfogásos egyszerű de igen izletes ebéd elfogyasztásának fogtunk neki. A szótáras üdvözölő beszédek elhangzása és az ebéd jóízű befejezése után a társaság a helybeliek vezetése mellett eljndult a város nevezetességeit megtekintésére, amire bőven volt idő, mert a vonatunk csak este 10 óra után indult tovább. A látogatások kitöltötték a rendelkezésünkre állott félnapos időt. Az első világháború előtti évtizedben Bernády György polgármesterege alatt a város vezetősége egy nagy külföldi kölcson felhasználásával pár év alatt civilizált külsejű modern városá vártította Marosvásárhelyt. S valóban, a többi városokkal mellett, amelyek éjonyösebb fekvésű falvakból vagy kis városok hejyekből emelkedtek városá, sőt megveszélthelyé, Marosvásárhely létszámával, iparával, kereskedelmével, de főként európaias külsejével magasan följe került a többieknek. Sajnos, Bernády jóakarata városfejlesztése főleg külsőségekben érte el célját, növelte a város polgárajnak amurysja fejlett „oképatríotizmusát”. Anélkül, hogy ezzel mélyebb társadalmi vagy szellemi változást, hivatásvájlást idézett volna elő a város életében, féltmukát végezték, mert sem Bernády, sem a székellyiség vezetői, sem az akkori magyar kormányfőriak nem ismerték fel annak fontosságát, hogy a Székellyöldnek nemcsak egy asztaltól, vízvezetékkel és kulturpala tával rendelkező, csinos Marosvásárhelyre volna szükség, hanem egy minden teléndiben gyakorlatilag oltt szolgáltó, a székellyőség vezetőit irányítását kezébe ragadó székellyöldi „közélet”, amely társadalmi, gazdasági és kulturális központja lehessen

az amurysja elmaradott és földrajzi tagozódottsága miatt számtalan különálló életet éjő medencévé szétszakadozó Székellyöldnek.

Marosvásárhely sem ekkor, sem a későbbi időszakban ezt a szép és nagy szerepet nem tölthette be. Ehhez hozzájárult természetesen az is, hogy kiesett a közlekedési fővonalból. De a későbbi tünetekből az is kifüött, hogy e város lakossága nem is nagyon igyekezett ezt a reá váró szép hivatást felismerni és a vezetést magához ragadni. Megelőgedett éjsőséggével és a többi székelly városok által irgyelt csinos külsejével. Elzalati gazdasági téren megelőzte a széls Brassó s vállataján keresztül urata az egész Székellyöldet. Brassónak ez a szerepe a székellyiségre legfeljebb azazal az erőnyével járt, hogy a földmélküli székelly tömegestől lejték el ezt a nem nagyvárult városot, annak dolgozó tömegei közt haladó szellemet, ipart és kereskedelmet tanultak és ott elhelyezkedve, a város magyarságát telendélyesen megerősítették.

Ha ebből a szempontból a Székellyöld többi városait is megfigyeljük, mindgyiknek van valamelyes helyzeti előnye, de egyik sem rendelkezik a Marosvásárhelyhez hasonló megfelelő adottságokkal, hogy azok felhasználásával, kiépítésével alkalmasá lehetne tenni e központi irányító szerepre. Sepsiszentgyörgynek tetszetős külseje, sok középület és Székelly Nemzeti Muzéuma jelent előnyt számára. Udvarhely mint hagyományos anyaszék számos középiskolájával tarthatna igényt az elsőszégre, de legelőben kiesik a forgalomból, míg Csikszentadon inkább felszika a székellyek lakta területek középnyájában és értékes fűdő-és kirándulóhelyeivel vájlhat a jövőndő Székellyöld egyik irányító központjává.

Marosvásárhelynek azonban, amely a háboru pusztításait alig érezte meg és gazdasági életben is elég erős és fejlődőképes, már most kellene felkészülnie arra, hogy Brassó említett szerepét megelőz elővegye. Ami pedig a kulturális központot, a művelődés központját illeti, ahhoz is megvan az előfeltételei. Muzéuma, képtára, könyvtára és sok jelkijája van, nemrég pedig a Bejnyák városának jűött a Bolyai-egyetem orvosk kara és kájkájja is, amelyek jó hatását mind szellemi, mind gyakorlati téren rövidesen érezni fogja nemcsak Marosvásárhely, hanem az egész Székellyöld.

VAMSZER GIZA

Ifjuság a választáson

A budapesti „Társadalmi Szemle” című folyóiróból vesszük át Losonczy Géának a fenti címmel közölt tanulmánya egy részét, az a részét, ami miniket közvetlenebbül érdekel. Az erdélyi magyar ifjúságot csak négy év alatt érintették az alább taglalt kérdések s akkor is csak Észak-Erdélyben, de elég mély nyomot hagytak ahhoz, hogy tisztázásukra nálunk is szükség legyen. A cikkben leírt szellem majdnem azonos módon rombolt természetesen a reakciós román kormányzatok alatt is, de mivel a reakció egyik főjegye a sovinizmus, úgy a magyar, mint a román reakciós rendszer első sorban a saját fiait igyekezett lerögzíteni, míg a nemzetiségek fiaival — kivéve a németeket — mint harmadrangu állampolgárokkal bánt, vagy embereszámba sem vette őket. Ez azonban újra csak a sovinizmus magját hajtotta el. Most, amikor ifjuságunk valóban új, egészséges uton indul el jövője kiépítésére, elmulasztathatlan a múlt felszámolása s az ebből folyó következtetések levonása.

katonai előképzés, később pedig közvetlenül a háborúra való előkészítés országos ifjusági szervezete volt s valóságos Hitlerjugend-mozgalommá lett. A reakciós rendszer értette a módját, hogyan tegye kedvelté az uszítás szervezetét, hogyan állítsa a sportot és a szórakoztatóvágyást is a háború szolgálatába.

A cserkészmozgalom eredetileg angol konzervatív-liberális szemlében szervezkedett s erősebb egyházi befolyás alatt állt. Idővel azonban a cserkészmozgalomban fejlődéskorodott a militarista irányzat, a burkálapot kiszorította a katonai sapka, a cserkészvezetők pedig tisztviselményben masiroztak fasiszta indulókat éneklő csapatok élén.

A kifejezetten egyházi jellegű mozgalmak is jelentős ifjusági tömeget tartottak befolyásuk alatt. Ezen egyesületek egyrésze szintén többé-kevésbé kiszolgálták a mindenkori reakciós kormányzatokat. Ezen az uton legmesszebb a katolikus legényegyletek szervezete, a KALOT ment el, amikor Bély Alajossal, a levéltározalom vezérével, a magyar ifjuság gyil-

kosával nyíltan szöveteztek. A protesztáns IKE és Soli Deo Gloria egyik szárnya viszont komolyan és aktívan csatlakozott az antifasiszta ifjusági mozgalomnak egyes részeihez.

A fasiszta szellem legjobb tenyésztője azonban az egyetemi és főiskolai hallgatók voltak. Mint láttuk, az egyetemek felfelé középső osztályra kizárólag csak a polgárság és a birtokososztály sarjadékai kerülhettek be, akik osztályhelyzetüknél fogva is jobban reagáltak minden szélső-jobboldali és antidemokratikus iramra. Ha a reakció kormánytényezői ifjuságról beszéltek, akkor elsősorban az egyetemek ifjuságát értették s a fasiszta szellemű egyetemi ifjuság így maga is megszokta, hogy az egész magyar ifjúsággal azonosítsa magát. A Turul, a Hungária és a különböző bajtársi egyesületek a reakciós német egyetemi szervezetek („Verbindungen”) mintájára szervezték a főiskolások fiatalosait. Ezek a szervezetek a maguk féktelen antiszemitizmusával, népejelenségével és korlátoltágukkal közvetlenül az 1919-es ellenforradalomban gyökerez-

tek s egyenes vonalban jutottak a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség és az Antiboldsevista Ifjusági Tábor züllött, terrorista csoportosulásáig.

A reakciós iskolarendszer s a fasiszta szellemű ifjusági mozgalmak szinte guzsbakötötték a magyar fiatalságot s ez a kétfős bilincs, amelyet még szorosabbá zárt a mérgező politikai atmoszféra, megnyomorította a magyar ifjuság jelkét, embertelenné tette érzeit magiartalanú és nemzetellenessé gondolkozását.

Számban elenyésző volt a fasiszta szervezetek mellett az antifasiszta és a demokrácia néhány harcos szervezete. A debreceni Márciusi Front, a „Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma”, az Eötvös-Kollégium baloldali diákcsoportja korántsem jelentettek olyan tömeges és befolyást, mint a szélső jobboldali mozgalmak. Az ifjuság legjelentősebb és legkövetkezetesebb mozgalmá az ifjunokas-mozgalom volt. Innen indult ki a kezdeményezés a különböző demokratikus és németellenes ifjusági mozgalmak közelebbhozatalára. Az egymást szakadatlanul követő letartóztatási hullámok s az embertelen vallatási módszerek sem tudták az ifjunokasmozgalmat szétszórni. A munkásifjuság nemcsak részt vett minden jelentős antifasiszta megmozdulásban, hanem kezdeményezte és szervezte is azokat. 1944 márciusa után a német megszállás alatt a Györfly Kollégium diákjainak s más antifasiszta ifjusági diákmozgalmaknak szövetségéből megszületett a Nemzeti Ellenállás Diákmozgalma. Ennek az egységmozgalomnak a munkásifjuság és legáltalánosan működő szervezetek részvételével alakult meg azután a magyar ifjuság első fényleges egységsszervezete: a Magyar Ifjuság Szabadságfrontja. Ez az egységsszervezet a legnehezebb időkben röpiratok sorozatával és a „Szabad Ifjuság” és „Szabad Élet” című illegális lapok hasábjain szólította fel állandóan az ifjuságot a fasiszták elleni harcra. Nem maradt azonban meg a propaganda korlátain belül, hanem akciókat szervezett és vezetett, bevonulási parancsok szabotálására, antifasiszta foglyok kiszabadítására, náci- és nyilasellenes merényletekre, a németek elleni fegyveres partizánharcra.

Petőfi és Vasvári szabadságharcos márciusi fiataloságnak szellemét a Magyar Ifjuság Szabadságfrontja Erőteljesen és aktívan továbbvívta.

Beiratkozások az egyetlen magyar fannyelvű ipari leányközpiskolába

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári unitárius magyar tanítási nyelvű ipari leányközpiskolába folyamodó régi tanulóik (a VI. és VII. osztályba) az augusztus 25-étől szeptember 5-ig terjedő időben délelőtt 11—12 óra között beiratkozhatnak, vidékiek ugyanekkor kérhetik írásban előjegyzésüket. Az ötödik (V.) osztályba jelentkezőknek felvételi vizsgát kell tenniük, melynek időpontját később közöljük. A felvételekre való jelentkezések ugyanúgy történnek és ugyanakkor, mint a régi tanulóknál. Előtanulmány: 4 közpiskola (kis érettségivel). Vidékiek beiratkozása az előjegyzés alapján, a tanév megkezdésekor történik.

Az iskola az elméleti tantárgyak mellett főleg a gyakorlati oktatásra és képzésre helyezi a főszűrt. Fehérméni varrás-szabás, női ruha szabás-varrás, szövés, hímzés, csipke-készítés szerepelnek tantervünkben. A VIII. (negyedik félév) osztályt sikeresen elvégzett növendékek mesterszokleveget kapnak, amely részükre a következő előnyöket biztosítja: mint mesternők, a tanult iparigból műhelyt vagy szalon nyithatnak, mint tanár-mesternők kézimunkát taníthatnak bármely iskolában, továbbá magasabb képzést nyújtó felsőfokú iskolákba is beiratkozhatnak és az oklevél tulajdonosaiként, vállal pályákon már az elméleti közpiskolák végzettségével egyenlő elbánásban részesül, sőt bizonyos tekintetekben az az szemből gyakorlati előnyökkel rendelkeznek.

Az iskola címe: Unitárius Ipari Leányközpiskola Kolozsvár, Brassai-utca 8. Az Unitárius Kollégium épületében.

Kolozsvári mozik műsora:

Capitol: Garzonikák képe. Képzelt magyar vándorok. Turay, Spinoza, Rajnai.
 Corso: Kéjvágyás Párizsban és a Földközi-tengeren.
 Kjo: Nyárj szünet.
 Royal: Irene. A legművészebb amerikai film. Főszerepben: Vivian Leigh, Michael Redgrave.
 Serecs: Szociális élet. Főszerepben a legújabb Hollywood jazzzenekara: Karin Froeland.
 Téli: Egy szöknya, egy nádcsig. Főszerepben: Linaur Kálmán, Turay Ida, Csontos Gyula, Mány Gerő.
 Uránia: Te vagy a dal. Főszereplő Sárdy.
 A kolozsvári mozikkban az előző hétköznapokon 5, 7 és 9 órakor, szombatokon és vasárnap délután 3 órakor és vacsora után 11 órakor mutatják.

A demokráciáért harcoló magyar ifjuságnak talán legkeményebb ellensége a huszonötévesztendő reakciós nevelés. Ennek a nevelési rendszernek politikai alapja a különböző társadalmi rétegek egymással szembe fordítása, a dolgozók gyermekeinek a magasabb iskolázatásból való kirekesztése volt. A különböző társadalmi rétegek ifjusága alig ismerte egymást s a reakciós iskolarendszer szakadatlanul gondoskodott arról, hogy ne is ismerhesse meg egymást. A munkásság és parasztság gyermekeit a népiskola, kisebb mértékben a polgári és tanácsiskola nevelte. A középiskolák, főiskolák és egyetemek kapuát hecsapták a dolgozók gyermekei előtt. Statisztikai adatok tanúsága szerint a dolgozó nép fiái és leányai számára hallgatólagosan hozott numerus clausus legalább olyan jól, ha nem jobban működött, mint a szádszámzású diákok kirekesztését célzó, formálisan is meghozott törvény. Dr. Földes Ferenc kitűnő könyvének adatai (Munkásság és parasztság kulturális helyzete Magyarországon, 1941. Cserépfalvi) ezt bizonyítják:

szegényparasztság arányszáma	35,0	1,3
munkásság arányszáma	21,4	3,8
birtokososztály arányszáma	16,8	12,2
polgárság arányszáma	26,8	82,7
	100,0	100,0

A statisztikai felvételek alapján tehát a lakosságnak együttesen 44 százalékát sem kivevő birtokos és polgári osztálynak a gyermekei a magyar középiskolák helyeinek 95 százalékát foglalták el.

Az említett könyv adatai szerint az ipari munkásság 10—17 éves gyermekei közül minden 108-ik jutott el a közpiskoláig és 18—23 éves gyermekei közül minden 423-ik a főiskoláig. Az ipari tisztviselőknél ugyanakkor minden 5. gyermek lett középiskolás. A szegényparasztságnak minden 478-ik tagja jutott el a középiskoláig és minden 1320-ik a főiskoláig. Ha pedig a leányok adatait nézzük, akkor a következő kép tárul elénk: munkálányok közül minden 828-ik, parasztlányok közül minden 21.136-ik jutott közpiskolába. Amíg pedig a főiskolákat illeti, számuk olyan csekély, hogy egyszerűbb lenne az ideig felvergődött munkás- és parasztlányokat névszerint felsorolni.

Jellemző adat még, hogy a parasztfiatalság például azokra az iskolákra sem jutott el, ahová első sorban neki kellett volna eljutnia. Az 1930—31. iskolában 299 állatorvosianhallgatóból mindössze 8 volt szegényparaszti gyermeke. A három gazdasági akadémia 358 hallgatója közül pedig 11. Mindez abban az országban, ahol a lakosság 51,8 százaléka mezőgazdasággal foglalkozik.

Igy tehát a reakció az ismeretek megszerzésének s a magasabb művelődésnek lehetőségeitől a munkásság és parasztság gyermekeit. Persze hiba volna a rendszer iskoláit pusztán úgy fogni fel, mint az ismeretek, a kulturális javak közvetítésének szerveit. A háborút megelőző és a háború alatti időkben a közpiskolák tananyagában mind több és több helyet foglalt el a honvédelmi és egyéb háborús ismeretek tanítása, az egyetemeken, főiskolákon pedig a hallgatók szaktudományuk helyett mindinkább fasiszta, verrokedést és szélsőjobboldali juntekéseket tanultak. A reakciós rendszer iskolái a sovinizmusnak az antiszemitizmusnak, a szovjetellenességnek melegágyai voltak.

Ez az iskolarendszer egészítették ki a különböző reakciós ifjusági egyesületek és mozgalmak, a levéltározalmak, amely a

Magánügy

Írta: BENEDEK MARCELL

Szüleim temetése órájának tizenhetedik évfordulóján rettenetes hírt hozott a posta. A harmadik este elhagyott romvárosban maga vetett véget életének valaki, aki gyermekeim után legközelebb állott szívűniköz.

Magányos asszony volt. A lélekben örökké fiatalnak maradt ritka fajtájából. S abból a még ritkább fajtából, amelynek legfőbb szenvedélye: adni, segíteni, mások életét erős kézzel eligazítani.

Friss kedvvel élte át az estrom végtelen heteit. Feje fölött rostává lyuggatták a házat, élet-halál közt forgott a nap és az éj minden órájában. A repülőbomba, az akna, az ágyu volt a kisebbik veszedelem. Nagyobb volt az, hogy lakása pincéjében a gettó-idők első napjától az estrom utolsó napjáig tucat számba rejtgette a zsidókat és a Hitlerért harcolni nem kívánó katonaszökevényeket. Boldogan tartotta köztük a rendet s boldogan osztotta meg velük utolsó liter szárazbabját, utolsó kiló lisztjét.

A magányosság csak akkor kezdett ránehezedni, amikor mindennek vége volt. Amikor senki sem kellett többé dugdosni, megmenteni, etetni — és magára kellett gondolnia, ha élni akart. Olyan idők következtek, amikor két embernek való munkával is alig tudta magát fenntartani. A munkát bírta volna, de föltámadt lelkében a kérdés: kiért, miért? Kihez tartozom én voltaképpen? Kinek van még szüksége rám?

Mihozzánk tartozott. Nekünk volt szükségünk arra a tudatra, hogy él, ha most hozzáférhetetlen messzeségben is. Szükségünk volt a szeretetre, amely leveleiből sugárzott; távolbavészó kedves alakjára, amelyet a levelek elénkrajzoltak; szükségünk volt a találkozás reményiségére.

Nem értettük meg eléggé, hogy neki még nagyobb szüksége lenne ráunk, mert ő — egyedül van. Most egy hirtelen és jövátéhetetlen cselekedettel megmagyarázta nekünk.

... Nem volt könnyű elhatározás, amikor az elmúlt év tavaszán kimondtam: itt maradok, mert úgy érzem, hogy szükség van rám. Gyermekeket, rokont, barátot, sok megkezdett munkát hagytam oda. A munkánál fontosabbnak láttam azt a munkát, amelynek elvégzését az erdélyi élet parancsolja. De ez a halálhír most felvonultatta előttem azokat, akiket kérdezzelennél áldoztam fel. Györfly; kezd a kétség: ha csak század vagy ezredrésze van is abban a halálközeli mozdulatban az én elhatározásomnak: elég lehet-e minden munkám, írásom, tanításom, hogy ezért a vétkemért bocsánatot nyerjek? Merhet-e a közösséget tanítani, nevelni az, aki a maga szűk körében vétett a szeretet törvénye ellen?

Mert erről van szó: ime, megbizonyosodik, hogy nem tudjuk eléggé szeretni egymást. Azokat sem, akiket legjobban szeretünk. Gyéren írott s még gyérebben megérkezett levelekkel próbáljuk elvégeztetni azt, amit mindennapos testi közelségben is oly nehéz elérni, hogy szeretetünknek biztosságot, életkedvet adó melegséget átsugározzék kedveseinkbe. Rövid életünkkel estendőket töltünk el, távol egymástól, mely szakadékokon át kijárvva egymás fejé egy-egy feligérhető szót. Aki a tulesz oldalon megtalálja a maga ellettársát, könnyebben nélkülöz bezzünk, nyugodtabban várhatja a találkozás óráját. De aki egyedül van...

Isten veled, Dédi, most, hogy hirtelen elszándással örökre egyedül maradtál. Ki tudja, mikor látjuk meg sírodat is? Bocsáss meg, amiért nem tudunk eléggé szeretni.

Bocsáss meg te is, olvasó, hogy a mai időkhöz nem illő módon magánügyre vesztegetem a papírokat. Igaz: Dédi ennek a világháborúnak hősi halottai közé tartozik, de hiszen annyian vannak, ki követelhet ennyi helyet magának?

Valami közölg mégis van abban, amit elmondottam. Ha azok, akik egész külső-belső életüket a szeretetre építették fel, mélységes önváddal érezhetik, hogy vétnek a szeretet törvénye ellen, mert azokat sem tudják méltóképpen szeretni, akik legközelebb állnak szívűniköz: hogyan tarthatunk meg magunk közt még mindegyik olyan embereket, akik tudatosan csúfítják a szeretet törvényét — akik ma is gyűlöletre uszítanak?

HOL A GAZDATLAN ASSZONY?

Minden ügyet törvényesen, szakszerűen, hatáskörben, gyorsan elintézzük!

Hatáskörben képviseljük Önt összes ügyeiben!

MONDIAL Nem kell személyesen Bukarestbe vagy vidékre utaznia!

Szabályos, törvényes keretek között minden ügyet elintézzük, vállalatok, kereskedők, iparosok, nyugdíjasok, s. b. ügyeit úgy Bukarestben, mint bárhol az országban. Beszerez bárhol az országban iratokat, bejegyzett tarifa szerint. Sürgős ügyekben futárszolgálat és soron kívüli elintézés. Utlevél-ügyekben szakszerű, eredményes munka! Cégekkel külföldön kapcsolatot létesít! — Kolozsvári vezérképviselet!

„EUROPÁ” Str. Universitatii—Egyetem-utca 4. — Telefonszám 776.

Országszerte bevezetett **MONDIAL**-fiók!

Látogatás Klapka György és Kiss Ernő szülővárosában

TEMESVÁR. — Villamosok esilngelnek, gyalogosok sietnek dolguk után, élő, lüktető nagyvárosba érkezett meg — ez az első benyomása az utasnak Temesvárról. Emeletes házak sorfala között vezet be az ut a város szívébe.

Terek, szobrok, évszázados épületek tarkítják a várost és árasztják a történelmi emlékeket. Szégyenteljest és dicsőségest egyaránt.

A város szívéét várfalak maradványai szelik ketté.

Valaha hármass gyűrűben zárták körül a várost, a mai belvárost. Negyven évig építették a XVIII. században, amikor a török hódoltság után a Habsburg király osztrák, Bécsből függő tartományt kényszerített rá a lakosságra. A várfalakon belül csak katolikus-németek lakhattak — mondja vezetóm. Schiff Béla újságíró, ismerő temesvári régész.

A rommá lett várfalak néma tanuként bizonyítják, hogyan csufolták meg a népelelnyomó, világhatalomra törekvő németek a Hunyadiak és Kinizsik városát. De az elnyomás mégsem semmisítette meg a magyarságot. Itt, a várfalakon kívül élt és dolgozott Bolyai János, mint mérnök-kari hadnagy, itt készítette el világhírű névre jutott geometriai elméletét. Innen írta apjának küldött levelében:

„A semmiből egy új, más világot teremtettem”.

A rommá lett kazamaták jelzik, hogy 1849-ben egyformán sanyjódtek falak között magyarok és románok.

— Itt született Klapka György, Komárom híres védője — mutat vezetóm az egyik házra —, amot pedig

Kiss Ernő, a 13 aradi vértanu egyike

láta meg a napvilágot. Itt élt Damjanich János, a későbbi szabadságharcos tábornok, a 61-es császári gyalogezred izáza-dosaként.

Lombos fák között a mai Hunyadi-kaszárnya helyén állott Károly Róbert királyi kastélya. Egy évtizeden át itt volt a királyi székhely, V. László itt tetje le esküjét.

Az egykori királyi kastélyból ma már csak a torony maradt meg, a török vést is átélte a kastély, 1552-ben Losonczy István egy hónapig tartotta a várat 2310 emberével százhatszázharoz török ellen, míg 1849-ben romba dőlt a sok harcot átélő királyi vár.

A török hódoltság idejét Temesvár egyik házán álló arab tábla hirdeti. Török fürdő volt a helyén valamikor. A szóbeszéd úgy mondja, hogy

a pasa kincsei

a város területén vannak elásva. Akadtak is már szép számmal olyanok, akik hitelt adva a mende-mondának, esztendőnkön át keresték mániákusan a kincseket. De hiába.

A város főterén állunk.

— Itt hirdették ki a szabadságot 1848-ban és itt állott a hírhedt szégyen szobor is, a köbe vésett gyűlölet-szobra. Ferenc József személyesen tette le a szobor alapkövét. Itt, ezen a téren zajlottak le 1918-ban a forradalom eseményei is — vezet körül a téren Schiff Béla.

Tovább megyünk.

Temesvár régi, jellegzetes terén, a Dóm-téren, szobor emlékeztet az 1737-es pestis-járványra. Az akkori város hotezer lakosából több mint ezer pusztult el. Az évekig tartó járvány idején földrendés is sujtojta Temesvárt. Itt a téren áll

a szegények kutja

A közhit szerint szem, gyomor és lábtegségeket gyógyít a vize. Még ma is sokan zarándokolnak a kuthoz, gyógyulást keresve. A szegények kuthával szemközt gyönyörű barokk templom emelkedik, a temesvári Dóm. Eelső díszítését, képeit Bécsben készítették.

Forgalmas, nagyvárosi utcákon haladva át érkeztünk el a Dózsa György kivégzésének színhelyén épült Szűz Mária szoborhoz.

Néhány pillanattal szótlanul állunk az emlékmű előtt. Nemes egyszerűségében örök emlékeztetőként tekint az égre imára kúposon közel Szűz Mária. Virág díszíti a szobrot, hatalmas koszoru örökzöldje öleli körül. Szalagján arany betűk hirdetik:

„Testét megégették, de szellemét tűz nem égelté meg”.

Magyar asszonyok koszorúzták meg az emlékművet, első országos MNSZ-kongresszusuk végén.

Ujabb harcokról beszél a Munkásotthon

golyótól lyuggatott épülete. A bánsági munkásság szakszervezeti kongresszusán, 1929 április 7-én a temesvári véres vasárnapon golyózápor zúdult az épületre.

A doftáni börtönben meghalt Fónagy János

ifjúnunkás holttstét követelte a hatóság. A munkásság vonakodott kiadni az Otthonban felravalozott vértanút, méltóképpen akarta eltemetni.

— Nem messze állottam innen, amikor tüzet vezényelt a főügyész. Golyózápor közben hatoltak be a Munkásotthonba, kihozták erőszakkal a koporsót. Fónagy temetésén csak felesége lehetett jelen. Az épületben tartózkodó férfiakat és nőket

Mire tanít meg a csombordi Református Gazdasági és Szőlészeti Iskola?

NAGYENYED. — Az iskola 1935. évtlen nyílt meg és a Bethlen-kollégium egyik tagozata. Gazdasági és egyházi célokat szolgál. Gazdaságilag református falusi népiük vegyonának megtartását, biróka jobb hasznosítását célozza. Lehetővé akarja tenni, hogy kevés földön, jobb gazdálkodással több teremjen. Tanítja ezért nemcsak a nagy területen üzhető termelési ágakat (gabonatermesztés, szarvasmarha- és lótenyésztés), hanem a kis területeken nagy haszonnal üzhető szőlészetet, gyümölcsészetet, konyhakerti növények termesztését. Kisállatok közül részletes ismereteket ad a sertés-, juh-, kecske-, baromfi-, méh- és házinyúltenyésztésből. Tanítja a tejfeldolgozás módjait. Gondoltak az intézet alapítói a gazda téli munkahányára is, ezért képezik a tanulókat a kereskemesterség egyszerűbb fogásaira, megtanítják kosarakat kötni és főképpen gyümölcsfát és szőlőt oltani, metszeni és permerezni. Az oltást, szemzést télen szobában, tavasszal és nyáron a természetben végzik. A végzett tanulóknak fenti munkákban való jártasságát elsősorban a hadsereg veszi igénybe, ahol végzett tanulóknak tuca számmra kapnak — katonai szolgálatuk alatt — ezredkerészi megbízatást. A földmérési és állatgyógyászati ismeretek tanítása képesíti a tanulókat, a forgalmotól távolosó falvakban, egyszerűbb mérési munkák és állatok gyógykezelésére.

Az általános ismereti tárgyak közül a román nyelv és egyszerűbb ügykezelési ismeretek a végzett ifjút élő kápoessá teszik hatóság és a nép között, ami mindkettőnek hasznára válik, békésen eljuttatható téven hivatalos ügyeket. Szövegkezelési ismereteket nemcsak elméletileg tanulják az iskolában, hanem gyakorolják is azt „Baráda” nevű társzövetkezetükben, melynek ök adnak elnököt, boltost, pénztárost és igazgatósági tagokat. Magyar nyelv, földrajz, történelem és a többi tárgyak a nagyvilág kapuján engednek bepillantást. Megszeretjük és mindennaposá igyekeznek tenni a könyvet, újságot, szaklapot s ezáltal bekapcsolni a kjszadát is a szemléi életbe. Mjndez csak úgy lehetséges, ha az iskola

bekísérték a rendőrségre — beszél el vezetóm.

A városra ráterül az este. A történelmet mesélő falak sötétbe merülnek és az évszázados emlékek visszahullanak az időbe.

Uj, felszabadult lángok fényesednek Temesváron, az elnyomatás és a háboru sorvasztó bénasága után uj életre ébredt a város.

A Gyárvárosban most épül a CFR hatalmas, korszerű műhelye és a vasuti kocsigyár. Ezekre küzdenek, dolgoznak kézzel szerszámmal, tollal, uj történelmet írva a népek számára. Temesváron is csakugy, mint máshol, a felszabadult Európában.

JAGAMAS ILONA

elsősorban a jelket fogja meg, nem kény-szereszközökkel, hanem a családi szeretet hangján nevel és tanít. A tanulóknak jó egyháziatyákká, presbiterekké is kell fejlődniük. Mely istenhíjket, szilárd ember-szeretettel kell elsajátítaniok s azt szét sugározni falvaikban.

Szeretettel hívunk jelentkezésre minden magyar anyanyelvű, legalább 2 kat. hold családi birtokkal rendelkező 16-20 év közötti, elemi iskolát végzett gazdajfút. Az elméleti oktatás minden év október 15-én kezdődik és április 15-ig tart. (Karácsonyi szünidővel). Szigoru vizsga zárja le a félévet, melyet otthoni munka követ a családi birtokon. A tanulók odahaza gazdasági feljegyéseket végeznek, kísérleti és más tanulmányozási feladatokat kapnak. Szaktanáraik felkeresik öket otthonukban és tanácsokat adnak a gazdálkodásban.

Az intézet feuntartása a Bethlen-kollégiumot terheli, a tanulók szülei csupán a bentlakás, ellátás, beiratkozás és tankönyvek beszerzésére költötenek. Ezeket a díjakat a mai viszonyoknak megfelelőleg többnyire természetben (buza, burgonya, hagyma, zsír stb.) fizetik és csak részben pénzzel.

Érdeke minden beiratkozni szándékozó ifjunak a miejöbbi jelentkezés. (Szeptember 1. után már ritkán van hely). Jelentkezés egyszerű levelezőlapon történik a következő adatok közlésével: Tanuló neve, születési éve, végzettsége, vallása, szülök foglalkozása. E bejelentés után azonnal hozzákezd mindenki az alábbi okmányok beszerzéséhez: 1. Alkalmi anyakönyvi kivonat (kereszt. levél). 2. Alkalmopolgársági bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes. 5-6. Vagyon és erkölcsi bizonyítvány a községi elöljáróságtól, mely feltünteti, hogy a szülőknek hány hold és milyen művelési águ (szántó, rét, legelő stb.) birtoka van és büntetlen elöljeltt-e.

Az intézetbe beiratkozni öhajtok írjanak: Gazdasági Iskola Ajúd, Colegiul Bethlen címre az iskola igazgatóságához.

A Református Időszaki Gazdasági és Szőlészeti Iskola Igazgatósága.

MŰVÉSZET — IRODALOM

Uj színházi évad küszöbén

A kolozsvári Szentgyörgyi István Alkalmi Magya Színház tagjának nyári szabadsága augusztus 20-án ért véget. Augusztus 21-én délelőtt fél 11 órakor ült össze a társulat teljes létszámmal az uj munkásvet bevezető első társulati gyűlésre, melyet Szentjmei Jenő, a színház igazgatója ezekkel az ünnepélyes szavakkal nyitott meg:

— Szeretettel köszöntöm társulatunk minden egyes tagját az uj évad küszöbén, mely színházunk történelmének 154. munkásvet. Hiszem és remélem, hogy a nyári pihenő mindnyájunknak javára vált. Erőt gyűjthetünk az uj időnyben rántváró feladatoknak még komolyabb igyekezettel, még fokozottabb becsapással való megvalósításához. Szükséges is, hogy ez így legyen. Mindnyájunknak egyetlen akaratát kell összeforrasztanunk, hogy ezt a nagyművet és nagyraihivatott színházat minden évben, ha csak egy lépéssel is, közelebb vigyük hivatalosnak magasztalóhoz. Mindnyájunkban ott kell hogy zakatoljon a soha-meg-nem-égyedő motor, mely minden igaz művészi eddég előtt teljesítményelnél még több, még komolyabb eredmények elérésére ösztökél. És mert a színház maga eredmény művelésben kollektív művészet, ennek a motornak ott kell működnie a vezető színművész

egy, mint a statisztában, a rendezőben, a díszlettervezőben, világosítójában, szabóban, kellékekben, díszletmunkásban, mert az igaz siker valamennyi résztvevőnek egyarántba öszefogott legjobb erőfeszítéséből tevődik össze. A leértékesebb színészi teljesítmény hatását vesztve jobban el, ha egyetlen nagyáról megelégedeztett jegyzedő elterrel a színpadra összpontosított figyelmet.

Régi színházi embereknek nem mondok ezzel újat. Mégis szükségesnek látom az évad kezdésén kihangsúlyozni, hogy a jó színjátszás alfája és omegája a színpadnak és a közönségnek pillanatra sem kihagyó tisztelője. A szerző, ha néhan hibát követ el darabja felépítésében, vagy könnyű jelkijismerőtel olesó hatáskeltésre hangolja a játékot, a színésznek kell az felémnie és megnevesítenie. Ahol pedig néhan a közönség izlésében vagy művészi nevelésében mutatkoznak fogyatkozások, megint csak a színésznek kell segítségül jönnie — de nem saját művészi jelkijismereténél kárára tett engedményekkel, hanem — a nemes hatások olyan művészi kidolgozásával, hogy megismerkedjék abból a közönség a magasrendű színjátszás felémlelő, termékenyebb örömeivel. Így válik a színész foglalkozása pusztán kenyérkereső mesterséggel közltszletre és közbeszélésre árdemes művészetté és így válik a színház alapmái szórakoztató

relemben felfogott nép-senkitől, hogy e templomba megoldott saru-val lépjen, ha mi magunk nem nyilatkoz-tatjuk ki színpadi és színpadonkijűl magatartásunkkal egyaránt, hogy a mi hi-valásunk teljesítése valóban templomi szol-gálat, mely mindnyájunkat egyformán át-ható ügyszeretettel forraszt egybe a szép, a jó és igaz áhitatos tiszteletében.

A színjátszás kollektív lényegéből öntékn következnek, hogy magas követelmé-nyeknek csak megfelelő gazdasági megalapozottsággal lehet maradéktalanul eleget tenni. Igazgatóságunk minden igyekezte ebben az évben is odairányul, hogy az any-nyira kívánatos gazdasági megalapozottsá-gal egyrészt megfelelő műserpolitikkával, másrészt társadalmi és politikai öszekötte-téséknk továbbépítésével és felhasználásá-val odafejlessze, hogy a társulat minden egyes tagja képességeknk megfelelő mér-tékben, a lehetőségekhez képest, gondkörtö-mentes megélhetéshez jusson. Felkérök ma-jandékn, hogy hióbbírek költésével, terjesz-tésével, felmagyításával ne álljon be azok sorába, idk színházunk körül a bizonyta-lanság érzésének kejtését politikai eszköz-ként próbálják bedobni a falainkon kívül dúlj választási harcba. Közudománu tény, hogy színházunk állami színház, melyet demokratikus kormányunk jogérvényes ren-delettelkel s legutóbb Groza Péter minisz-terelnök nyomtatékos kijelentésével ilyenek ismert el. Alkalmi színház vagyunk, de anyanyelvi és népevelési adottságunk szé-rint nemzetiségi jellegünk magyar. Ez bi-zeny szakadatlan harcra való berendezke-dés kényszerít ránk olyan szövetség és reakciók áramlatokkaj szemben, melyek fej-lődő demokráciánkunk hól nyíltan, hól alátömban gáncot vetni igyekeznek. Aki ebben a harcban a maga lelki kényelmét a köz érdekekben elbe helyezi, aki a sült ga-lambot léssen, kással és villával, ezüstfal-cán felszolgálva várja, annak örökös riado-rás, örökös csalódás, örökös háttérbeszori-tottsági érzés lesz öszakályrésze.

Pillanatra sem szabad elfelejtetünk, hogy a nemzeti egyenjogúsításra és a nemzeti elfoglaltságok leküzdésére irányuló tö-rekvés a hajadó demokrácia eszmerendsze-rének egyik sarokpillére. Nem vagyunk to-hát egyedül és fogyatékosabb erőinkkel sem vagyunk kiszolgáltatva abban a harcban, melyet létünk, fennmaradásunk és fejlődé-sünk legfőbb feltételeinek elnyeréséért foly-tatunk. Színházunk egyik legfontosabb ör-hely és hadállás ebben a küzdelemben. Ke-vesebb kiesnyihitőség s több bizalom töltson el mindnyájunkat elsősorban önmagunk iránt. Nekünk hivatásunk van ebben a vá-rozban és ebben az országban és amilyen mértékben betölthetjük ezt a hivatást, olyan mértékben kell beajtkoznunk minden kultúr-tényező és minden demokratikus harci erő támogatásával jogos igényeink teljeségé-nek eljárására folytatott harcunkban. Ha ezen a téren az elmúlt év, szemben a meg-eljözvel, már nem kelicsnyelhető fejlődést mutatott, biznunk kell benne, hogy ez a fej-lődés továbbfokozódik a most előttünk álló évadban jogi és gazdasági egyenjogúságunk kifejtésedése felé.

A társulati gyűlésen felolvasták még a színházi törvényeket, majd megválasztották az üzemi bizottság tagjait és a színházi törvényszék tagjait. A próbák is megkezdődtek már újult erővel. Az együttes pró-zaj része Madách: „Az ember tragédiá-ját próbálja Fekete Mihály rendezésével. Az énekes rész a „Cigánybáró” próbálja. Ren-dező Deésy Jenő. Nyitódarab „Az ember tragédiája”.

Petőfi-ünnepség Erádon. A brádi maroknyi magyarság a Magyar Népi Szövetség rendezésében augusztus első napjában tar-tojta meg Petőfi-ünnepségét. Az ünnepség keretében Keresztes János református jel-kész ismertette Petőfi halhatatlan szel-cmét, majd szavalelték, hagedü- és énekszá-mok, valamint a „János vitéz” egyes részle-teinek bemutatása következett. A brádi magyarság Petőfi-ünnepélyén szép számmal vettek részt a románok is, sőt Ilias Nicolae román nyelvben mondott gyönyörű emlék-beszédet Petőfiről, aki minden szabadság-szerető népnek egyformán költője volt.

Zeneiskolai beiratások. A Szakszervezeti Zeneiskolába a beiratás szeptember 2-án kezdődik. Tanítványok: zongora, hagedü, eszűjő, magánének, zeneelmélet, ritmikus torna. Méréskelt tandíjak. Tehetséges nö-vendékek tandíjkedvezményben részesülhet-nek. Beiratkozni lehet a Március 6 (volt Szentgyörgyi) utca 42 szám, II. emelet, 9. ajtó, minden hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken délelőtt 11 és 1 óra között. Az iskola zeneiörtöneti és kamarazene tan-folyama októberben kezdődik.

A Magyar Népi Szövetség petrozsényi köznyelvjelölési bizottsága az elmúlt napok-ban Nagy Gyula református jelkész ren-dezésben nagy siker mellet mutatja be Mó-riecz Zeigmond halhatatlan művét, a „Légy jó mindhalálig”-ot, a darab előadásában a petrozsényi magyarság legáldozatosabb tag-jai vettek ki részüket felekezeti és tárka-dalmi különbözőre való tekintet nélkül.

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja.

Kolozsvári szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Távbeszélő 258.

Oktober 1-én nyitja meg kapui: a kolozsvári Magyar Zene- és Színművészeti Akadémia

KOLOZSVAR. — Hosszas vajadás után megoldódott az erdélyi magyar színészéletkérdése.

Kolozsváron felállították a Magyar Zene- és Színművészeti Akadémiát, amely hivatva van az erdélyi magyar színjátszásnak képzett színeket adni. Ezért az Állami Magyar Színházban tervezett színművészeti tanfolyam nem nyílik meg. További jelentkezéseket a színház nem fogad el és az eddig jelentkezetteket is a jöskölőhöz utasítja tájékoztató céljából.

KERESKEDŐK, FIGYELEM! A kereskedelmet érintő fontos rendelkezések és kérdések ismertetésére a MNSz kolozsvári szervezete augusztus 28-án délután 6 órai kezdettel Farkas-utca 7 alatti székházának nagytermében kereskedő-gyűlést rendez, melyre Kolozsvár magyar kereskedőit ezúton is meghívja a MNSz helyi vezetése.

ELVESZTEK özvegy Benedek Julianna Kolozsvár, Ipar-utca 4 névre szóló iratok fényképes vasuti igazolvánnyal. Kéri a becsületes megtalálót, a részére értéktelen iratokat jutalom ellenében juttassa el a fenti címre.

NYUGTAZAS. N. N. kolozsvári lakos 7000 lejt küldött be szerkesztőségünkbe Mesny József munkaképtelen hadirokkant részére. Az adományt köszönettel nyugtázzuk és reményteljes helyére juttatjuk. További szíves adományokat kérünk a teljesen munkaképtelen, féllábú hadirokkant részére.

FELHÍVÁS A MAGNITOGORSZKI FOLYÓTÁBORBÓL VISSZATÉRTEKHEZ! Felkértem a magnitogorszki folyótáborból visszatért bajtársakat, hogy augusztus 31-én, szombaton délután 5 órakor a Magyar Népi Szövetség Farkas-utca 7 alatti helyiségében megartandó bajtársi megbeszélésre jöjjenek el. Györke József.

A KOLOZSVÁRI REFORMATUS KOLLÉGIUM ÉS A MAGYAR TANNYELVŰ ÁLLAMI LEANYFÖGIMNAZIUM megsegitésére szeptember 1-én egésznapos néptünetpályát rendeznek a Református Kollégium udvarán. A kolozsvári hóstáti gazdák terményeiből rendezett kiállítás, amely délelőtt 11 órakor nyílik meg, egyik látványossága lesz az ünnepélynek. Az Állami Magyar Színház művészeinek közreműködésével szórázóóról, meleg és hideg ételekről, kitérő itajokról és a reggelig tartó táncos elsőrendű zenekarról gondoskodott a rendezőség. Adományokat a nemes célra köszönettel fogadják.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY. A kolozsvári Magyar Tankerületi Felügyelőség pályázatot hirdet irodai ügykezelői állásokra. Pályázhatnak nyolc középsikolai végzettségű, román és magyar nyelvet ismerő román állampolgárok. Javadalmazás az állami köztisztviselői szabályzatban előírt. A magyar nyelven, kézzel írt pályázati kérések 1916 szeptember 1-ig nyújtandók be a Magyar Tankerületi Felügyelőséghez Kolozsvár, Budai Nagy Antal-utca 38, I. emelet. A kéréshez melléklendő okmányok vagy okmánymásolatok: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Állampolgársági bizonyítvány vagy „Dovada”. 3. Iskolai bizonyítvány.

MAGYARUL IS MEGJELENIK A VÁLASZTÁSI TÖRVÉNY. A MNSz központi választási irodája kiadja magyar nyelven a választási törvény teljes szövegét. A filizetalkban megjelenő fordítás még e hó végén kapható lesz a MNSz minden szervezetében.

(*) **UJ BETEGSEGELYZŐ** és személyzet adó befizetési lapok és könyvek az „Atlas” papírkereskedésben kaphatók.

(*) **SAPHIR MIKLÓS DR. ANGOL-FRANCIA NYELVTANFOLYAMAIT** szeptember 1-én újból megkezdik. Új kezdő tanfolyam. Megbeszélés: naponként 12—1 között Horea-ut 23, Zsidó Gimnázium.

(*) **A DITRÓI** egyháztanács iskolaszéke pályázatot hirdet a fülöpiai orotvaj római katolikus iskola I. és II. tanítói állására. Fizetés mint az államnál. Egyik állás igazgató. Ezért ügykezelőket fizetünk. A másik állásban kántori teendőket lehet végezni. Ezért szerény stóla és fizetés jár. Hazaspár könyben.

MÉHESZETI VANDORGYŰLÉS. Az Erdélyi Méhész Egyesület augusztus 28-án, szombaton délután 5 órakor méhészeti vándorgyűlést rendez a Békásban, Mócsi István méhésztelenében. Gyűlékezés Győryfalvi-ut 18. sz. alatt. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

A dévai magyarság üzenete a MNSz országos központjának

DEVA. — A Magyar Népi Szövetség dévai szervezetének újonnan megválasztott intézőbizottsága, mely a dévai magyarság minden rétegét képviseli, első üléséről meleg ragaszkodását és töretlen munkakészségét juttatta kifejezésre az országos központnak küldött levelében.

— Midőn az új vezetőség legelőször összeül — írják —, hogy munkáját megkezdje, tudatában van annak a felelősségteljes és fáradságos feladatnak, amely előtte áll. Bizik azonban abban, hogy a központi vezetőség lankadhatatlan lel-

kesedését és bátor kijárást tartva szem előtt, ezt a feladatot sikerrel fogja megoldani.

— Első ülésünkről a dévai magyarság nevében őszinte szeretetről, bizalomról és odaadással biztosítjuk országos vezetőségünknek s megújult erővel indulunk a harcba melyet magyarságunk jogainak kivívásáért és biztosításáért valamint a demokrácia megerősítéséért. Folytatnunk kell. Ebben a munkában fegyverkezett sorakozunk fel központi vezetőségünk mellett.

Augusztus 31-ig bonyultandók a kerületi kirendeltségekhez a választói névjegyzékbe való felvételre a nyilatkozatok

KOLOZSVAR. — Kolozsvár város polgármesterei hivatalának választási irodája felhívja mindazokat a kolozsvári választókat, akik még nem töltötték ki és nem adták be a választói névjegyzékbe való felvételüket célzó nyilatkozási-ürlapot, hogy a választói névjegyzékbe való kimaradásuk elkerülése érdekében a nyilatkozatukat töltsék ki és adják be legkésőbb augusztus 31-ig az illetékes közigazgatási kerületi kirendeltséghez, ahol a szükséges ürlapok is kaphatók.

Ma hirdetnek ítéletet a brassói haláltábor volt parancsnokainak bűnügyében

KOLOZSVAR. — A kolozsvári ítéletábráma, kedden délelőtt hirdeti ítéletet Candea Nicolae alezredes, valamint Antoniu Nicolae, Bendescu Constantin és Bucsa Gheorghe ezredesek bűnügyében. A négy vádlott a Brassó melletti vjadeni fogolytábornak voltak a vezetői és parancsnokai augusztus 8-án szovjet fogoly pusztult el a táborban kínzás, éhezés és az emberetlen bánásmód miatt.

A vádlottak ügyét, mint háborús bűnösökét, annakidején azért utalták át az ítéltől.

táblához, mert a Népbíróság működésének határideje lejárt.

A tárgyalás során világosság derült a parancsnokok emberetlen magatartására és az úgy egészségügyileg, mint élelmiszer szempontjából szervezett tábor borzalmos életére. Az ügyész pár nap előtti vádbeszédben arra kérte a bíróságot, hogy életfogytiglani kényszermunkára ítéljék el a vádlottakat.

Visszahozzák az elmenekült politikai bűnösöket

BUKAREST. — Az ország hatóságai rövidesen közlik az ausztriai és németországi katonai övezetekbe menekült politikai bűnösök teljes névsorát. Franciaország az odamenekültek névsorát már meg is küldte román kormánynak, két csoportban tüntetve fel őket: a távollétükben a Népbíróság és katonai bíróságok által elítélteket és a különböző, egyéb bűnök miatt a polgári törvénykezés által elítélteket.

Ujabb az Olaszországba menekült több mint ezer hasonló módon elítélt román állampolgár felkutatásán kezdtek meg. Ezek különböző, hamis névre szóló iratokkal szerették fel magukat. Miután sikerült valamennyi külföldön tartózkodó elítélt pontos adatait megadni, hatóságaink kérni fogják ezekben a gyilkosságokban és hazatérésükben résztvevőknek Románia részére való kiadását.

A kolozsvári vasuti műhely munkásai ma adják át a kijavított vonatszerelvényt a kormánynak

KOLOZSVAR. — A kolozsvári CFR alkalmazottak egyesített szakszervezete augusztus 27-én délután fél 4 órakor, a kolozsvári javítóműhelyben adja át azt a kijavított vonatszerelvényt Groza Péter kormányának, amelyet augusztus 23-ra

szabad órái alatt készített el a műhely személyzete.

A szerelvény átadása ünnepélyes keretek között történik meg. Az ünnepségen résztvesznek a kolozsvári hatóságok és a sajtó képviselői is.

A KOLOZSVÁRI KERÜLETI CSENDŐRSZARNYPARANCNSOKSÁG HIREI. Cordis Teodor kolozsmegyei lakost a csendőrség tiltott fegyverviselésért letartóztatta és átadta a kolozsvári katonai törvényszéknek.

— A csucsal csendőrszarnokság letartóztatta Piscoi Teodor kolozsmegyei lakost, aki autógumit szállított engedély nélkül. Egyidejűleg megindították Szabó Sándor csucsal állomásfőnök ellen is az eljárást, akit Piscoi Teodor 91.000 lejjel megvesztegetett. Mindkettőjük ügyét áttették a kolozsvári ügyészséghez.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR TANITÁSI NYELVŰ ÁLLAMI FIUGIMNAZIUMBAN (volt polgári fiúiskola) a beiratkozások augusztus 28—31. napjain délelőtt 9—12 óráig tartanak. A javítóvizsgálatok ideje szeptember 2, 3 és 4.

RÁDIÓTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE! A kolozsvári postaigazgatóság felhívja mindazokat a rádiótulajdonosokat, akik még nem szerezték be a Rádiótársaság által előírt nyilatkozási-nyomtatványt, amelyen rádió-előfizetési díjkedvezményt kérnek, hogy szeptember 1-ig feltétlenül szerezzék be a kolozsvári posta rádióosztályán, mert e határidő után ejenek a 30 százalékos kedvezmény igénylésétől.

Mosott nemesgyapjú fésülését és fonását vállaljuk.

Deportáltak-utja 4.

KI A GAZDÁTLAN ASSZONY?

A KOLOZSVÁRI RENDŐRSÉG HIREI. Hoffmann Sándor kolozsvári mérnök feljelentést tett Boros Róza háztartási alkalmazottja ellen, aki László János testvérétől juttatott el kilenc darab gépszipot lopott el lakásából. — Avadanei Dumitru 14 éves gyermek nevelőszülői, Mada G. Nicolae Pavarijor-utca 74. szám alatti lakásáról eltűnt.

— A rendőrségi közegek letartóztatták Filip János Decebal-utca 7. szám alatti lakost, aki az állomáson a dohányjövédék szállítmányából egy zsák dohányt lopott el. — Letartóztatták Kiss Jenő közismert betörőt, aki nemrég tért vissza Budapestről és megérkezése után számtalan betörést követett el Kolozsváron. Legutóbb Tamás János lakására tört be, ahonnan értékes ruhaneműt lopott el.

Kerékpárt

jó gumikkal megvételre keresek.

Cim a kiadóban.

Nagyobb tőkével betársulnék

komoly, rentabilis vállalatba.

Cim a kiadóban.

KOLOZSVAR ANYAKÖNYVEBŐL. Az elmúlt hét folyamán Kolozsváron 42-en születtek, 23-an haltak meg és 18 pár kötött házasságot.

A GYÓGYPEDAGÓGIAI INTÉZET (Rákóczi-ut 1—3) személyzete ezúton mond hálás köszönetet azokért a pénzadományokért, amelyeket munkástervezésének az intézet szegénysorsu növendékei élelmiszerének feljavítására hozták juttattak: Bőripari munkások szakszervezete 150.000 lej, Hidegszamosi Viljamosmű alkalmazottai 37.100 lej, Kolozsvári Villamosmű alkalmazottai 172.000 lej, Kolozsvári Vízvezeték alkalmazottai 120.500 lej, Egeresi—Sorecani Viljamos Művek alkalmazottai 48.000 lej, Közlüzem munkások szakszervezete irodai alkalmazottai 18.375 lej, összesen 545.975 lej.

Apróhirdetések

ÉRTESETÉS! Eladó igen olcsó áron 1 garnitúra dióhájo, 1 garnitúra szemesjávörhájo, 1 garnitúra pajliszanderebéldi óraajlvánnyal, 1 garnitúra konyhaberendezés, 1 darab szuper-rádió, 1 darab ¼-es női kerékpár, 1 garnitúra kombinált szoba, fotelágy, kanapéágy, 12 személyes Tojedabrosz, Iroda-berendezés, állófogas, hangversenyongora, angol fajansze ebédőszervisz, különböző üveg-szervizek, hajlítót, székek stb. Székely, Postakert-utca 14.

FIGYELEM! Veszek és eladok mindentféle férfi és női varrógépeket, balkaru és sima cipész varrógépeket, gombjukkötőgépeket, szűcsigépeket, harisnyaszemfelszedőgépeket, varrógépféjeket, varrógéplábakat, kör- és síkkötőgépeket, tűket, Vesz gépkereskedőlem Kolozsvár, Horea-ut 56. Vásárlásnál a demokrata pártok tagjainak 5% árengedmény.

BELYEGGYÜJTEMÉNYEKET, tömegblyegyet legmagasabb áron veszek, Erős, David Ferenc-utca 12.

BUTOR, szőnyeg, porcellán, írógép és egyéb tárgyak vétele és eladása. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 20. Telefon 508.

MAGAS áron vásárolok jókarban lévő férfiföltönyöket és téjkabátokat. Weisz, Gh. Baritiu-utca 10.

HASZNALT cipőt és páratlant veszek. Hosszu-utca 43, 5—7-ig, Harasztosi.

BUTORBEHÚZÓNAK alkalmas függönyplüss, brokátot, szövetet veszünk. „Viktória” butorüzem, Mária királyné-utca 9. 5567

VEZSEK korpát, száraz kenyérhaját. Böjnyöi, Budai Nagy Antal-utca 22.

VEZSEK használt ruhát, fehérneműt, bakancsot. Szabadság-tér 12, Rác.

FÉRFIURUHA és fekete télikabát, pafeton, fényképezőgép eladó. Farkas-utca 8, kapu alatt jobbra 2-ik ajtó. 1—4-ig.

RÁDIÓ ultramodern ejadó. Forduló-utca 2. Lehetőleg 1—3 és 5—8 óra között.

RÁDIÓT nem üzemképest keresek megvételre. „Modern” jellegre a kiadóhivatalba.

RÁDIÓ zeneszekerény beépített piküppel, amelybe rádió is szerelhető, eladó. Forduló-utca 2.

KERÉKPART jó gumikkal megvételre keresek. Cim a kiadóban.

ELADÓ 7 darab boroshordó, darabonként kb. 1000 literes és egy modern vas szőlőprés 78×78 cm. kosár átmérővel. Pekri Géza, Tarnaveni.

CITROM hájo, konyha és női felöltő eladó. Alkony-utca 39, Nemes tanítónál. Erdőkődni 5—7 óra között.

ELADÓ ebédőszerviz 200×300, gyermek sportkosci, 43-as Bilgeri-csizma, kisebb perzsaszőnyegek. Ugyanott keresek férfi kerékpárt megvételre, esetleg cserébe. Mihai Vi-teazul-tér 31.

ELADÓ táskaírógép, kis Zephir-kályha. Szondy-utca 28.

VEZSEK csontörömit és pókerkártyát. Cim a kiadóban.

Eladó

1 drb. „Strebel” alacsonyomásu központi fűtési gőzkazán 22 m² fűtőfelület.

1 drb. „National” központi fűtési melegviz kazán 2.4 m² fűtőfelület.

1 drb. „Strebel” központi fűtési melegviz kazán 1.8 m² fűtőfelület.

1 drb. 800 literes melegviz termelő boiler.

Katona István
Kolozsvár, Traian-ut 13 sz.

Butor, szőnyeg, írógép

és egyéb értéktárgyak vétele, eladása.

„UNICOM”

Kossuth Lajos-utca 20. Telef. 508.

APRÓHIRDETÉSEK SPORTÉLET

ADÁS-VETEL

MOTORKERÉKPÁR „Triumph” 125 köbcentis, ázemképes, jó állapotban eladó. Mihai Viteazul-tér 31. 5662

GYERMEKKOCSI, párnázott gyermekszék, női fekete kosztüm, bordó sejtamruha, egy gyári kis perzsaszőnyeg igen olcsón eladó. Postjakert-utca 14. 5700

KOMPLETT háló 800.000, konyha 700.000, ruhaszekrény 80.000, jégszekrény 180.000, asztal 40.000, székek 30.000, kombinált szekrények 150.000, ágyak 40.000, konyhakredenc 400.000, nagy linoleumok, szőnyegek, festmények a legolcsóbban. „Unicom”, Kosuth Lajos-utca 20. Telefon 508. 5703

JOKARBAN lévő irógépet keresek megvételre. Cim a kiadóban.

AZONNALI megvételre kerestetik egy 30 személyes vagy ennél nagyobb autóbussz kifogástalan motorral, esetleg gumi nélkül. Cim: Kls Dnes Frumoasa, Csik megye. 5711

ELADÓ kifogástalan jó állapotban egy mély gyermekkoscsi és egy női Singer varrógép. Árpád-ut 9, I. emelet, Farkasnál. 5704

ELADÓ egy 10-es levelet használt gyorsjárata Singer fehérmű varrógép. Unió-utca 2, I. emelet, ajtó 8. 5709

GYERMEKKOCSI fehér, mély, eladó. Mikó-utca 42. 5707

HASZNÁLT ruhát, fehérműt veszek és eladok. Balázs, Unió-utca 12. 5452

EGY majdnem új Singer varrógép eladó. Dohány-utca 52, I. emelet, 2. ajtó. 5749

MODERN kombinált szoba, aig használt, sürgősen eladó. Erzsébet-ut 8, II. 3. 4968

„JAWA” gyártmányú jó állapotban lévő motorkerékpár eladó. Érdeklődni: Goldstein-malom, Baromvásár-tér 12 alatt. 4866

ELADÓ használt rekamiék, fotelek, antik butorok, modern konyha, Mócsok-utja 6. 5742

ELADÓ kézi tűzőszivattyú, dupla üveges ajtó. Monostori-ut 117. 5740

ROMÁN—MAGYAR bélyeggyűjtemény és anyag, európai és tengerentúli bélyegek eladó. Árpád-ut 9, Lászlónál, délután. 5738

ELADÓ egy csempe osztopkályha, egy vasmosó, egy zománcos fürdőkád, két festett konyhaszék. Cim: Crisan Péterné, Dózsa György-utca 16, emelet, balra 5. ajtó. Érdeklődni 1—3 óra között. 5734

ELADÓ váltásnőküli esztergapa, szerzőszámok és egy üst kagylóval. Érdeklődni: Endre király-utca 85 alatt. 5639

CUKRASZDAI sütőkályha megvételre kerestetik. Csoke cukraszda, Horea-ut 4. 5732

ELADÓ egy festett fűháló és egy jó állapotban lévő fehér mély gyermekkoscsi. Mócsok-utja 88. 5727

VARRODAI rongyhulajdék és egy tányérbra eladó. Krizbai-utca 64. 5724

KERÉKPÁR férfi és egy női nagyon jó állapotban és két díofurniros ágy eladó. Weisz gépkereskedelem, Horea-ut 56. 5736

KERESTETIK a Park-szanatóriumba egy beteg alá való vízpárna ágy. „Szanatórium” jellegre. 5720

MEZPERGETŐ eladó. Danariet-utca 33. 5722

DÍOFURNIROS hálószoba, lakkozott sőtét kombinált szoba, hálószoba, használt kintő három- és kétajtós díofaszekrények, antik vitrin olcsón eladók. Hunyadi-tér 14, Király-utca sarok. 5719

ELADÓ Göhrige-kerékpár új Kontinentál kúlsó és piros belső gumival, két Ford-tambur, 5 mázrás mészsa, Pieta Stefan cel Mare 17 (volt Hunyadi-tér), Házfa-ügyelőnél. 5752

EGY férfi kerékpár jó gumikkal eladó. Szabadság-tér 13, II. emelet 25. 5716

ALKALMAZÁST KAPHAT

FELTÉTLENÜL megbízható, rendes főző mindenestel felveszek. Kossuth Lajos-utca 54, háztulajdonos. 5705

EGY vasestergályos és szerszámgeplakatos felvételük. Anton Pan-utca 8—10 (Krizai-utca). 5716

UTAZÓT keresek, aki erdélyi festékekkel rendszeresen látogat. „Jövedelmző mejelek” jellegre. 5735

MUNKASNÓT, aki játékfestésben járta, felvételre keresek. Jelentkezni Vörös Hadsereg-utja 52 alatt, az udvarban. 5738

VULKANIZÁLÓ segédt, nagymunkást magas fizetéssel felveszek. Mandel, Gh. Baritiu-utca 8. 5729

JÓL FŐZŐ minden házevezetőt keresek szeptember 1-ére. Dr. Sterné, Eötvös-utca 14. Értekezni délután 6—9-ig. 5714

ALKALMAZÁST KERES

TARSULNEK otthoni foglalkozásu nővel, kinek lakást, fűtést, világitást, esetleg varrógépet adnak. Cimem a kiadóban. 5587

FLATAL árvalány gyermek mellé elmenne és kisebb háztartásban segítkezne. Ajánlatot V. kerület Sándor László-utca 27 alá kérek, délután 4—6-ig. 5743

EGYEDÜLÁLLÓ középkorú nő házevezetőnő állást keres egy vagy két személy mellé. Cim Vuican-utca 20. 5751

NŐI ruha varrónő házhoz ajánlkozok. Krizbai-utca 64. 5724

15 EVES, három gimnáziumot végzett leány elmenne gyermek mellé vagy kisebb háztartáshoz. Cim a kiadóban. 5721

GYAKORLOTT kizsoltgálónó vagy pénztárosnó bármilyen üzletben szeptember 15-ére állást keres. „Könyv nő” jellegre. 5712

INGATLAN-LAKÁS

SZOBA, konyha butorral együtt átadó. Cim a kiadóban. 5641

KERESEK butorozott szobát a központban. Megegyezés szerint jól fizetek. Cimeket „G. P.” jellegre. 5643

KÜLÖN teltlen szoba, konyha, mellékeltyiségek, zöldes kertből álló lakásomat elcserélném a központban két szoba komforttal. Érdeklődni Decebal-ut (Szent István-ut) 65 alatt, 1—5-ig. 5632

HAZAT, házhelyet venni vagy eladni akar? Forduljon bizalommal a Barbosu ingatlan-irodához, Bolinteanu-utca 21, Attila-uti megyed, 1—7 óra között. 5519

ELCSERÉLNEM 2 szobás összkomfortos lakásomat hasonlóval vagy nagyobbal. Gh. Baritiu-utca (Majom-utca) 29, ajtó 7. 5710

ELCSERÉLEM (eladom) kolozsvári kertes házamat hasonló nagyváradival vagy szőlővel. Attila-ut 17, Vásárhelyi. 5713

SÜRGŐSEN eladó vagy elcserélendő a Tiszvázelepen egy kertes ház (esetleg bombázottal is). Ügynököt díjazok. Katona József-utca 13. 5748

ISTÁLLÓ helyiséget keresünk. Válaszokat az Állami Magyarutannal Tanítóképzőbe, Kogalniceanu-utca 2 alá kérünk. 5744

DERMATAHOZ közel lévő két szoba, konyha, fürdőszobás lakásomat elcserélném szoba, konyha, speizos lakással. „Ebedő van” jellegre a kiadóba. 5741

ELCSERÉLNEM a belváros központjában lévő 3 szobás összkomfortos lakásomat csendes helyen lévő 3 szobás összkomfortos lakással. Cim Reclama Continental, Dózsa György-utca 7. 5725

KÜLÖNFELEK

MENYASSZONYI ruhák, fátalak, koszoruk kiköcsönzése. Dáhlia művirágszalon. Horea-ut 35, hátul az emeleten. 5107

SZÖVET- és posztóvanyólast vállalunk. Kolozsvár, Papp-utca 36. 5451

KÖZPONTBAN lévő jól bevezetett ilat-szertár családi okok miatt eladó. Parfumeria Elite, Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Uniri-utca 3. 5597

ELVESZETT a Barátok templomában vagy környékén 16-án egy sárga rózsafüzér bőrtokban. Kérem a becsületes megtalálót, magas jutalom ellenében adja le Baiu-utca (Fürdő-utca) 15 alá. 5646

ISMERETSÉGÉT keresem nőtlen vagy özvegy 30—37 éves fogász, ékszerész, drogista vagy textilkereskedőnek házasság céljából. Anyagiak vannak. Leveleket „Idéltis gondolkodó” jellegre a kiadóba kérek. 5640

ISKOLÁS fiukat lakással, kosztal eljatók eljelmiszter vagy fizetés ellenében. „Jó otthon” jellegre a kiadóban. 5591

HÁZASSÁGOT tökéletes diszkrécióval közvetít a „Modern” közvetítő iroda. Cég-nélküli levelezés. Cuij—Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 23, Hivatalos órák 4—7-ig. 4865

A KISPARK közelében Rheindt Ernő névre szóló összes iratok elveszték. Kérem a becsületes megtalálót, jutalom ellenében az iratokat a Rapid-irodába leadni sziveskedjék. A pénzt megtarthatja. 4867

EGYEDÜLÁLLÓ, lakással rendelkező jobb nő ismeretség hiányában ezután keresi 45—50 éves jobb iparos, református vallásu, komoly férfi ismeretségét, kivel szabadidejét kellemesen eltölthetné. Közös szimpátia esetén házasság is lehetséges. „Nem kalandot keresek” jellegre. 5747

BIZTOS egzisztenciájú, finom lelkületű intellektuel kereskedő vagy jobb iparos ismeretségét keresem házasság céljából, 45 éves korig. Fényképpel ellátott leveleket „Irnó” jellegre a kiadóba kérek. 5712

ELADÓ egy bombaszerűt ház, esetleg külön az anyag. Kővári László-utca 38. 5734

HÁZASTELEK elcserélendő Dónát-uti gyümölcsösrel. Cim a kiadóban. 5732

ÜZLETHELYISÉG rövidáru, papír vagy cipőkereskedésnek nagyon alkalmas, átadó. Weisz gépkereskedelem, Horea-ut 56. 5736

Meglepetésekkel kezdődött az NB. I. első fordulója

CFR (Bukarest)—Universitatea 3:0 (1:0), Ciocanul—Vasas 1:0 (1:0)

KOLOZSVAR. — A Nemzeti Bajnokság I. osztályának már első fordulójában több meglepetés volt. Kolozsváron a bukaresti CFR 3:0 (1:0) arányban győzött Florjan, Lungu és Filotji gólyaival az Unversitatea ellen. A CFR-nek — bár a mezőnyben jobban és szebben játszott — csak egygójos győzelme lett volna reális, mert az U nagy balszerencsével játszva több kapufát lött és egy tizenegyest is kihagyott.

A Vasas Bukarestben 1:0 (1:0) arányban kapott ki a Ciocanul csapatától. A mérkőzés 30. percétől kezdve a kolozsvári együttes csak 10 emberrel játszott, mert Buzsai súlyosan leserült. Az egyetlen gólt Hötting lötte az első félidő 30. percében. A kolozsvári csapatnak a második félidőben több alkalma lett volna kiegyenlíteni, de csatársora hihetetlen balszerencsével játszott.

A 20.000 néző előtt lejátszott kettős mérkőzésen a Temesvári CFR 4:3 (2:2) arányban győzött a Juventus ellen. Mindkét mérkőzés a Giulesti-pályán játszották le.

Nagyváradon az ITA Tóth III., Baku, Bonyhádi és Perényi 2 góljával 5:1 (2:1) arányban győzött a Nagyvárad FC ellen, amelynek egyetlen gólját Barátky rugta 15 méteres szabadrugásból.

Marosvásárhelyen a Dermagant szép góljátételek főnyesen győzött 4:2 (3:1) arányban a Resicai UDR ellen. Góllőrk: Ince II, 3, Ince I, 1, illetve Zsuzsik 2.

Petrozsényban a Carmen 3:1 (1:0) arányban győzött a Jiul ellen, míg Hrajovában nagy meglepetésre a ploesti Prahova 1:0 (1:0) arányban győzött az FC Craiova ellen. Az NB. I. első fordulójában a bukaresti CFR vezet 3:0-as gólarányával.

Az Unversitatea 84 ponttal a predeali atlétikai versenyen megnyerte az „I. Mihály király Kupát”

Moina (U) 10.4 másodpercre javította meg a 100 méteres síkfutás országos rekordját

PREDEAL. — A szombaton és vasárnap megrendezett országos atlétikai verseny örvendetes meglepetése, hogy Moina Ioan, az U középeurópai híri futója a 100 méteres síkfutást 10,4 másodperces idő alatt nyerte meg, ami új országos rekord.

Moina ezzel az idővel megnyerhette volna az oslói Európa-bajnokságokon is a 100

méteres síkfutást, amelyen az angol Archer 10,6 másodperces idővel első lett. Moina a 200 méteres síkfutásban 22,5 másodperc alatt győzött, míg Ghuritsan (U) a távol ugrást 673 centiméteres eredménnyel nyerte.

Az Unversitatea 84 ponttal megnyerte az „I. Mihály király kupát”.

Kirándulás a Tordai-hasadékhöz

KOLOZSVAR. Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület szeptember 1-én turista-találkozót adott a marosvásárhelyi osztálynak, a Tordai-hasadékhöz. Az elmúlt hétfőn tartotta meg nagy érdeklődés mellett tanulságos és szíves

beszámolóját a Retyezát hegységbe vezetett turájáról Péro Sándor.

A Tordai-hasadékhöz tervezett kirándulásokról részletes felvilágosítást ad a ENKE irodája, Jókai-utca 2. II. emelet, délután 5 és 7 óra között.

Megkezdik a szakszervezeti tekebajnokságokat

KOLOZSVAR. A kolozsvári Területi Tekező Liga augusztus 27-1 kezdettel — három csoportba osztva az egyesületeket — megrendezi a szindikátusi tekezőbajnokságokat, a következő sorsolással:

I. csoport: Augusztus 27-én Telefonsárság—CFR A. csapata, a Cszimadiazsin pályáján. Belga—Locomotiva II. csapata a Ligner-pályán.

Augusztus 29-én CFR A—Telefonsárság visszavágó, a Villamosművek pályáján. Dermata B.—Belga, az ERBA-pályán.

Augusztus 30-án Locomotiva II.—Florjan, a vasuti fűtőház pályáján.

Augusztus 31-én Florjan—CFR A., a Cszimadiazsin-pályáján.

II. csoport: Locomotiva I.—Villamosművek, a vasuti fűtőház pályáján, CAM—Rutex a CAM-pályáján.

Augusztus 29-én CFR-TC—Locomotiva I. az Iparos Aggmenház pályáján.

Augusztus 30-án ERBA—CFR-TC az ERBA-pályán. Villamosmű—CAM, a Villamosmű pályáján.

Augusztus 31-én Rutex—ERBA, az Iparos Aggmenház pályáján.

III. csoport: Gutenberg—Dermata A. az Iparos Aggmenház pályáján. Libertatea—CFR—KKASE, a vasuti fűtőház pályáján.

Augusztus 29-én V. Rapid—Gutenberg, a vasuti fűtőház pályáján.

Augusztus 30-án Irisz—V. Rapid, a Nagyfele pályán.

Szeptember 1-én Dermata A.—Libertatea CFR, az ERBA-pályán.

A mérkőzéseket hatalmas érdeklődés előzi meg.

SPORTHIRADÓ

KOVACS ILONKA, SIMON MAGDA ES NYERGES JOZSEF A „VILÁGSSÁG-SPORT” TALALATVERSENYENEK GYŐZTESEI A „Világosság-Sport” találatversenynek győztesei a következők: Kovács Ilonka Virág-utca 12 alatt lakó vegyszert alkalmazott Simon Magda, a kolozsvári Erdélyi Lezámitató Bank tisztviselője és idősebb Nyerges József Kossuth Lajos-utca 31. szám alatt lakó magántisztviselő, akik továbbá tárták el a vasárnapi Ciocanul—Vasas és CFR—U mérkőzés eredményeit. Az első két győztes két-két lefőtőjegyet nyert a vasárnapi Vasas—Jiul NB. I. mér-

kőzésre, míg Nyerges József a „Labdarúgás edzése” című könyvet nyerte.

A HAGGIBBOR SPORT EGYESÜLET szerdán, augusztus 28-án, este 8 órai kezdettel a „Béke-kerthelyiségben, Március 6-utca 34. szám alatt rendezti meg műsorral egybekötött nyári táncestélyt. Kedvezőllően időjárás esetén az emeleti helyiségekben tartják meg a műsoros tánc-estélyt, amelyre a Haggibbor Sport Egyesület mindenkit szivesen lát.

KETSZOBAS komfortos parkettes uri lakásomat elcserélném egy szoba, konyhával. Érdeklődni Kinizsi-utca 2, ajtó 3, délután 3—5-ig. 5750

ELVESZETT Józsa István Dumbrava Rcsil-utca 22 a'atti lakos bejelentője. Be-csületes megtaláló a fenti címre adja le. 5748

GÖZKAZANOKAT alacsony-magasságyra másra, melegvízkazánokat központi fűtéshez készítek. 6 m² fűtőfelületű gözkazán eladó. Hoffmann mérnök, Deportáltak-utja 4 (Kajántól-ut). 5733

ELELMISZERÜZLETET bérbe vagy megvételre keresek. „Jóforgalmu” jellegre a kiadóhivatalba. 5725

ELVESZETT a Monostori-uton a várnház körül egy sötétkék vászoncipő. Megtalálój jutalom ellenében adja le a várnházban. 5733

JÓ házikoszt kapható. Ebéd és vacsora 5500 lej. Forduló-utca 2. 5725

ELVESZETT Orbán Margit névre szóló igazolvány. Megtalálójá juttassa el Bereket-utca 59 alá. 5715

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó

a kiskorú zsidó árváknak javára szerdán, augusztus 28-án este 8 órakor a **COREO** (volt Edison) mozgóképszínház nagytermében **jidis dalestélyt** rendez.

J. GHILDIN főkántor, **Avivi Kindu** és **Silber Vilmos** részvételével.

Műsoron: **Jossele Rosenblatt**, **Joseph Schmidt** dalai és népdalok.

Jegyek az előadás estején 6 órától a pénztárnál válthatók.

Dr. PISTINER

fogorvosi rendelőt nyitott

Mária királyné-utca 6 szám alatt (volt Dr. Lázár-rendelő).